98 **Sanner** Stan. Niebo ziemskie i anielskie i polskiej i szlązkiej monarchii Jadwidze skazane r. 1660. Leszno 1681. 2,00.

NIEBO ZIĘMSKIE, ANIELSKIE, Y VBOSTWIONE: WNAYIASNIEYSZEY NIEGDY POLSKIEY Y SLĄSKIEY MONARCHINI,

A teras,

ZBOGIEM WIECZNIE KROLVIĄCEY,

JADWIDZE S. VZNANE.

Roku P., 1680, wdzien Vroczystosci iey, u grobu teyze S., vv KOSCIELE TRZEBNICKIM, troygiem kazan pokazane.

WIELMOZNEY, y NAYWIELEBNIEYSZEY Iey Mciey Pannie,

P. CHRYSTYNIE Z WIERZBNA PAWLOWSKIEY,

KSIĘNI TRZEBNICKIEY:

Y PRZEWIELEBNYM W CHRYSTVSIE Ich Mciom Pannom, Pannom. S. zakonu Cystercyenskiego, vv KLASZTORZE TRZEBNICKIM, Corkom JADWIGI. S., y Nasladownicom: ODDANE.

Przez

STANISŁAWA SANNERA, S. FILIPA KONGREGACYI, na Svviętey Gorze Gostynskiey KAPŁANA.

z Dozvvoleniem zvvierzchnosci.

Drukovvane vv LESZNIE
vv Drukarni MICHALA BUK, 1681.

NA
HERB
Ich Mciow P P. PAWŁOWSKICH.

WCHRABIOW na Wierzbnie wolnym zakwitłe ogrodzie
Czem związane masz Kwiaty, swobodny narodzie
PAWŁOWSKICH? pewnie wolnosc męstwęm zarobioną
Znaczysz lepszą odwagą BOGU zaślubioną.
A gdy świata chronią twe, lilie zwiędłosci
Tym lepiey wonny list jeych rozwiniesz wiecznosci.

WIELMOZNEY y NAYWIELEBNIEYSZEY

JEY MOŚCI PANNIE

P. CHRYSTYNIE z WIERZBNA PAWŁOWSKIEY,

KSIĘNI TRZEBNICKIEY:

PRZEWIELEBNYM vv CHRYSTVSIE ICH MCIOM PANNOM. P. S. ZAKONV CYSTERCIENSKIEGO,

ZAKONNICOM TRZEBNICKIM.

Wiecznego z Oblubiencem Chrystusęm ziednoczenia.

Nie nalezy niebo tym / ktorzy mieysce wygnania swojego ziemie zakochawszy / tak do niey przylgneli / ze o wieczna oyczyzne ledwie dbadza. Tak bogatemu rostosznikowi prawo do nieba wypowiadaiac Pan mowi; Luc. 16.
pamietay ze odebrałeś dobra za zycia twoiego. á S. Bernard przydał Glosę: S. Bernard.
Albowiem nie nato / prawi / sprawiedliwosc Boza wygnala nas z raiu / aby tu sobie in declam.
drugi ray wymysly ludzkie czyniely. W rostoszach niebo sobie doczesne czyniac / wieczne przehulał nedzny zarlok. Tez znowu usta zbawicielowe prawo do nieba Lazarzowi / z tey racyi potwierdziły; ze w dozywociu wiele ucierpiał przykrosci. Owszem tez usta Chrystusowe nie inaczy obluuienca iego do nas wszytkich obrocone odmalowala / gdy mowi: Vsta jego lilie / distilujace mire nayprzednieysza. Dla tego te liliowe usta zbawiciela mira opławione / mowi Glosa ordinaria, bo swiatlo krolestwa niebieskiego / tym obiecuja: ktorzy co ciezkiego ponosza. Na to ja zapatrowałem sie WIELMOZNA MCIA PANNO ABBATISSO TRZEBNICKA, kiedy zamysliłem w rece W'ci Mciey Panny, tudziesz y w rece calego Przevvielebnego ziemskich Aniołow / Oblubienic Chrystusovvych, Trzebnickiego zgromadzenia / oddac / JADWIGI S. liche z pracy mojey wychwalenie. Nalezycie do nieba / nie tylko prawem oblubienca waszego / nalezycie do nieba / nie tylko ztad / ze swiatowym wymyslem / ziemskiego miec nie pragniecie raju; ale bardzi ztad / ze dobrowolnym / á dla miłości Bozey smacznym / Klasztornym wiezieniem / doczesnego pozycia wygnanie obostrzacie. Mire umartwienia z ust JEZUSOVVYCH tu przyimujacym nalezy / aby w wiecznosci byli tez usta jego liliami: za lilie oddanego jemu panienstwa W'ciovv wiencujacymi.

Jakoz

✠ ✠

Jakoż wam tedy niebo to na ziemi/ y wNajaśnieyszey matce waszey
JADWIDZE S. Krolujące/ nie miało należeć: ktorym y wieczne należy.
Prorok słowem y duchem prorockim obiecał/ że; ktoby nieoszacowane od pod=
łych rzeczy odłączył/ będzie jako usta Boże. Więc gdy nie tylko w własney osobie
W.M. Wielmozna M. Panno Abbatisso Trzebnicka, taką z podłego wśer=
cu świata/ y zdeptanych marności jego dzielnice upatruie; ale też/ ten woiują=
cych na ziemi Aniołow/ Trzebnicki poczet/ widzę od podłego świata odgar=
niony/ á do wysokiey zakonney doskonałości/ Pastorałem/ dozorem/ y dire=
kcyą Wmci Mciey Panny przyprowadzony: z Prorockiego wyroku dochodzę/
że masz się Wmc Mcia Panna stawać wobliczu Oblubieńca swojego jemu podo=
bna; y miedzy temi Cystercienskiego raju liliami/ lilią z ust JEZUSOVVYCH
wonnieiącą. Jako usta Pańskie. Wielkieyci były stymy cherbowne/ starożyt=
ney rodowitości Wmci Mciey Panny lilie/ Chrabiovv z Wierzbna potomną
kwitnące ozdobą: ale nadgrodzie pobożności/ y prałackim cnotom Wmci
Mciey Panny, należyte zacnieysze lilie/ biorą jeym primat w niebie. Co albowiem
wielki skrypturysta mowi: usta Oyca niebieskiego podobne Liliom są prawi
osoby Bostwa/ Bog Syn/ y Duch Przenaświętszy: bo ci w nas wlali wolą/ czy=
stość/ świątobliwość Boga Oyca: to w Wmci M. Mciey Pannie nad wszytkie
Corn. à L. światowe krasy/ piękniey jaśnieie: gdy sama/ z Wci Mciey Panny wzrastająca
chwały Bożey promocyą/ w kompanią ust Bożych/ w towarzystwo JEzusa/
y Ducha Sw.; dusze Wci Mciey Panny wprowadza/ jako liliowe usta Boże.
Azaś nieposiada taka lilia/ ustom Bożym podobna/ ziemskich Comessow/ choć
Cesarskim towarzystwem ozdobionych. Takim juz liliom nie ziemskie Chrab=
stwa/ y włości/ ale niebo z wiecznym krolestwem należy: bo Kościoł Boży tak
uczy: że Swięci twoi Panie/ kwitnąc będą jako lilie. Z wszytkich tedy stron na=
leży niebo do ręku y dziedzictwa Wmci Mciey Panny y cáłego zgromadzenia
Trzebnickiego. Nie można zatym y mnie/ tylko to żywe niebo vv JADWI-
DZE S. uznane/ podać w ręce W. M. Mcivvych Panien. Co gdy tym af=
fektem czynię/ do ktorego mnie dobrodzieystwa JADWIGI S. dawno
obowiązały: proszę/ aby w każdodzienney/ nieba bliskości/ raczyłyście W. M.
Mcie Panny, mnie też niebu rekommendować.

Wciom Mcivvym Pannom

zyczlivvy Bogomodlca

STANISŁAW SANNER,

Congreg: Orat: Presb:

Simile eſt regnum cœlorum homini. Matt. 13.

1. EVangelia na uroczyſtość Nayjaſnieyßey Polſkiey y Slaſkiey Monar-
chini JADWIGI S. naznaczona/ mowi że nie człowiek niebu/ ale
niebo człowiekowi podobne. N. N. J tak należy/ aby nieobrazowi
ſwojemu Krol żywy/ lecż aby krolowi żywemu obraz jego beł podobny. Wiec
y człowiek ma bydż Krolem nieba/ a niebo tylko to cien/ y obraz człowieka;
przetoż nieczłowiek niebu/ ale niebo człowiekowi podobne. S. Miodomowca
tak zacnieyßym nad niebo zowie człowieka/ że żadnego/ by naymnieyßego znim/
niebo mieć niemoże zrownania; Qvid ornatius cœlo? minimè tamen vel S.Bernard.
ipſum ullatenus conferendum gloriæ, decori ſponſæ. A nietylko to odußy Serm. 27.
ale y ociele ludzkim prawda/ bo nietylko dla dußy/ ale y dla ciała ludzkiego in Cant.
niebo jeſt ſtworzone.

2. Ponieważ tedy y ciało człowieka ma wpiekności zniebem emulacya/
dopieroż dußa wcieniach tylko ſwoich/ pieknosć niebios poprowadzi. Pro-
rok koronat mowi; Cœlum cœli Domino, terram autem dedit filiis hominum. Pſalmo 113.
Co to za niebo niebios jakoby wyżße y zacnieyße nad niebioſa? Duße ſług
BOZYCH mowi Auguſtin S. y pieknosć jeych tak ztad wymierza; Qvorum
comparatione omne viſibile, id eſt cœlum & terra, dicitur terra. Tak za-
cnieyßa jeſt dußa nad niebo/ że ſamemu niebu okraſa y niebem jeſt y wporo-
waniu piekności dußy zniebem/ nayſliczniejße niebo/ BOG ziemia zowie.
Wtym trudnosć kto jeſt człowiekiem? aby taka obiał ozdobe. Poganin Fi-
lozof nie ludzkie wludziech widząc obyczaje/ ludzmi jeych niezwał ale wpołu-
dnie miedzy ludem zpochodnia chodząc/ wołał Hominē inter homines qværo.

3. Co jednak jemu miedzy tyſiacami ludu nowalia beło/ tomniedzis ſamo
wrece sie podaje. Człowiek tak prawdziwy/ y tak zacny JADWIGA S.
że jako ziemia od nieba/ tak niebioſa podleyße ſa od JADWIGI S. Cien to-
tylko ku jey zacności y ozdobom niebo/ a JADWIGA S. prawdziwßym/
y zacnieyßym: Jeſt niebem ziemſkim/ wciele y dziełach jego. Niebem Aniel-
ſkim/ wdußy y wybornych cnotach. Niebem ubostwionym wrzadko ſłycha-
ney doſkonałości. To biore na materia mowom moim y wtrzi przisłich kazan
puncta podzielam. Krolowi niebios na czesc y jedyney niebios ozdobie Nay-
świetßey Pannie Matce jego. Na uroczyſte wyſławienie JADWIDZE S.
wiey przyczynie na naße zbawienie.

4. Prisznawa Bernard S. że człowiek zprzirodzenia niebem jeſt: bo wdußy/ y
wrozumie Aniołowi podobny/ Cœlum ſit homo, cœleſtibus ſine dubio
ſpiritibus ſimilis, ſubſtantia ſimul & forma. Przeciez prawa do nieba przisnać
mu dlatego niechce Minime tamen levare eum iſta duo ſufficiunt, ut merea-
tur audire, qvia cælum es, & in cælum ibis. Cożto S. Oycze/ prze BOG,
co mowiß? bydz wjedney z Anjołami ßarzi; Rozumem wßyſtkie podmiesieczne
rzeczy przewyßac/ azaż to nie fundamentalne prawo do nieba? nie/ wedlug
Bernarda S. wiec tego ziemſkiego nieba człeka jeßeze przikraſmy.

5. Przichelel BOG niebo do ziemie y ziemſkim ie wBoſkim ſwoim uczy- Exod. 24.
niwßy podnoßku/ ludziom prezentował. Viderunt DEUM Iſraël, & ſub v. 10.
pedibus ejus quaſi opus lapidis ſaphirini, & quaſi cælum cum ſerenum eſt.
Czemu ßafirowe niebo? Hieronym S. namienia; Saphir à Scaphir, id eſt pul-
cher. Na fundamencie ßafirowey piekności/ wybudował BOG to ziemſkie niebo

Qvasi opus pulchritudinis. Fundament tedy/ y prawo do nieba jest wpięknych/ y w pięknośći. Podźcież tedy piękne ćiał urody/ y jako Anjołowie ziemscy do nieba się wwiezuycie. Podzcie piękne bogactwa y zwas zrodzone wygodne wczasy/ rozkoszne uciechy/ sowito zastawione stoły/ smaczne bankiety/ y wy do nieba prawo sobie pretenduyćie Velut opus mensæ saphirinæ jako czyta Vatablus. Podzcie piękne parentele/ piękne berła v purpury/ piękne krzesła y honory swiatowe/ piękność wasza jako niebo wypogodzone jasniejąca niech wam toruie droge do nieba Qvasi aspectus cæli in serenitate jako czytaią 70.

6. Taką zaś pięknoscią o jako wielu JADWIGA S. poprzedza! piękna beła wniezwykley urodzie/ piękna wkrolewskich bogactwach/ piękna wnayjasnieyszym urodzeniu/ Corka Xiążęcia/ a podobno z Cesarzami krwią złączona/ bo Comes Tyrolis Siostra krolowey Francuskiey/ Siostra krolowey Węgierskiey/ sama Monarchini Polska/ Xiężna Sląska całego/ jasniała tym wszystkim woczach swiata qvasi opus pulchritudinis, qvasi cælum. Jednak Bernard. S. na to wszystko nie nie respektując/ kluczy do nieba błogosławienszego tym pięknosciom oddać niechce Minimè tamen levare eum ista sufficiunt, ut mereatur audire, quia cælum es & in cælum ibis.

7. Chce tedy wiedziec/ czemu taka piękność ziemska niema prawa do nieba? Temu/ że wtakich pięknośćiach ćzęsto się piekło zawiezuie. O gornieyszych
Job 37. v.18. niebiosach Duch Boży mowi Solidissimi qvasi ære fusi sunt: Vatablus czyta/
qvasi speculum fusum. Vważcież co wniebiesach zwierciadłu podobnego?
Zwierciadłem niebo: bo wnim ma zapatrować się człowiek y wnim widziec nietylko obraz swoy ale też swoy prototyp Boga. Zwierciadłem jest: bo jako wzwierciadłach by nayprawdziwszych obraz tym się mieni/ że co wzywym prawa ręka to wzwierciedle lewa: tak y wniebie. A komuż się prosze niezdadzą bydź prawą ręką y niebem ubłogosławiającym bogactwa? a przecie wtym zwierciedle niebieskim/ do lewey strony zniebespieczenstwem potępienia należą. In sini-
Proverb. 3. stra ejus divitiæ & gloria mowi Duch S. przes mędrca: Divitiæ, honor,
& nobilitas, czyta Arab. Rzecz wielkiego pełna podziwienia obiawieł BOG
Apocal. 6. Janovvi S. Et ecce eqvus pallidus, & qvi sedebat super eum nomen illi mors
v. 8. & infernus seqvebatur eum. Pierius taką tym słowom przidaie glose że pieklem
nazwane jest panstwo Tureckie. a niektorzi tym stwierdzają Ibi enim Cerbe-
Corn. à L. rion mons & oppidum, Cocytus Phlegeton & Tartarus. Wiec oczoma ziemskiemi patrząc/ tak kwitnące panstwa Poganow/ In pulchritudine pacis, wczasow/ roskoszy/ bogactw/ zwycięstw/ y sławy woienney pełne/ niebem się bydz zdadzą pogodnym: ale niebo jako zwierciadło/ qvasi speculum fusum, pieklem te piękność/ albo wtey pięknośći piekło nam pokazuie.

8. Zalmi przecie tych ziemskich pięknośći bo dobre są jako od Boga stworzone: cożie piekielną oszpeciło sprosnośćią? Piotr S. namienia; Perdi-
2. Pet. 2. v. 4. tio eorum non dormitat. Si enim Angelis peccantibus Deus non pepercit,
sed rudentibus inferni detractos, in tartarum tradidit cruciandos. Jakoby to mowi/ Nieufay nikt tym przirodzonym pięknosciom: a za niepięknemi beli Aniołami ci/ ktorzi teraz przeklętemi są duchami? aprzecie jeym grzeszącym Bog nieprzepuściel alezwiązanych wpiekło zawlec rozkazał. Rozbierzmy te słowa/ Rudentibus inferni detractos, Greczyn czyta Catenis caliginis. Coto za łancuchy y ktoje kował? S. Beda mowi Rudentes autem inferni appellat, ipsam superbiæ jactantiam. Złość grzeszących duchow beła ruda/ myśl ieych pyszna kowadłem/ a popełniony grzech pychy łancuchem Porro rudentes inferni S. Petrus significat potestatem, jus, & vim qvam habuit infernus, quasi minister & lictor Dei in Angelos in cælo. mowi Corn. à Lap. Pytam się jeszcze

co za

co za wożny tak rzeżwio obwolal / aż wpiekle uslyßano / prawo potempienia luciperowego? kto kata przywiodl? kto wpuściel piekło donieba? á do tego samego nieba wktorym Bog mießka? jeden to wßystko grzech porobiel. Jako ogień/ gdze wpobliżu siarke/ kadziel/ albo słome poczuie / wespnie sie do niey/ ogarnie y pozrze / tak grzech poczuło piekło/ choc ztak daleka/ y wspieło sie na naywyżße / na to wktorym sam Bog mießka niebo/ y tam jako kat chwytało/ wiązało / wywłoczeło ztamtad Aniołow. Otoż mowi do każdego Piotr S. Perditio eorum non dormitat &c. Nieuwodź sie pieknościami ziemskiemi / bo jeżeli sie wnich grzech zarodzi/ piekło wnich zbuduje/ y tak jako złych Aniołow/ chociażbyś wniebie beł poczuie / y tam sie wespnie y tam cie ztad na wieczne potempienie wywlecze.

9. Moga jednak y te ziemskie piekności / miedzy błogosławione niebiosa bydź poczytane / tylko patrzcie. Namieniel nam Bog wowym podnogami swojemi prezentowanym niebie jako te ziemskie piekności aż do nieba wprowadzić. Et sub pedibus ejus, quasi opus saphiri candidi, & quasi substantia cæli, præmundicia, czytaja hebraizantowie. Jeżeli zas kto spyta jako sie zdobyć na ten bielusienki ßafir/ zktorego niebo zbudowane? niech weznie przikazania Boże przedoczy / swiadczy pismo S. Deditq; DEUS Moysi tabulas testimonii lapideas scriptas digito DEI. S. Epiphanius, Lyran, y Abulensis, twierdza że ten kamień beł koßtowny/ zprzedniego y nieoßacowanego ßafira wyrobiony/ Alubo Chaldayczyk bayke powiada; Saphirum tabularum legis, excisum fuisse ex throno saphirino DEI. przecie wtropoloij prawdato / że ztamtego nieba/ ktore podnoßkiem Bozym jest/ wziete sa tablice przikazania Bozego. Tylko zprzikazaniem Bozym, y wykonaniem jego złaczyć te ziemskie piekności / á przymie Bog miedzy piekność niebios/ y piekność urody/ y piekność ßlachetnego urodzenia / bogactw y ziemskich godności. Apud Vatablum Hieron.

10. Wspomina oblubienica niebo swoje naziemi; Læva ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. hoc tam niebo gdzie Bog prawa reka duße do siebie przitula. Qvid enim per dexteram, nisi perpetua vita designatur. Wprzod jednak ta oblubienica mowi Læva ejus sub capite meo. Lewa reka wktorey sa doczesne dobra/ y doczesne piekności pod głowa moja. Co sie wtych słowach zamyka? Augustin S. powie Sit super sinistram caput tuum, sit super illam fides tua, ubi habitat CHRISTUS. Noli temporalia præponere fidei tuæ, & non erit sinistra super caput tuum, uroda/ parentela, zdrowie / bogactwa/ honory/ pociechy y cokolwiek swiat ma pieknego/ niech bedzie pod głowa/ pod Christusem y przikazaniem jego/ á beda wßystkie zniebem tu naziemi złaczone. Cant. 2.

11. Ktoż tego niewidzi w JADWIDZE S. ciało y dußa jey bely jako drogie tablice ßafirowe/ zsamego tronu Bożego wziete; na ktorych sam palec Bozy wola swoie wypisał. Palcem Bozym zowiemy Ducha S. Digitus paternæ dexteræ. á o Jadwidze S. swiadczi historia. Miała / prawi / nauczyciela samego Ducha S. ktory od młodości nauczał ja bać sie P. Boga miełego y wstrzimywać sie od wßelakich grzechow. Wklasztorze Bambergu od pielußek zaras na cwiczeniu zostaiac coż inßego tylko przikazań Bozych wiadomość / y zachowanie jeych czerpała. Piekne taż historia tey swietey daje zalecenie; Wczystosci prawi sumnienia wewnatrz bardzo sie kochała. Alec y samo niebo nie inakße dało jey swiadectwo. Roku P. 1267. już po smierci 25. znaydziona jest głowa JADWIGI S., mozg nienarußony wsobie majaca/ y wonniejacym oleykiem tak opływajaca / że y prześcieradło wktore głowa jey uwiniona beła/ tym że oleykiem wskros zmoczone znaydziono. Powiedzcież mi proße przyczyne/ czemu mozg JADWIGI S. nienarußony? Ja zprzyczyn przirodzonych nad- Ex Archivo Monast. Trebnicen.

przyro-

przirodzoney dochodze: Mowia Medici że mozg jeſt Motus arbitrarii prin-
cipium, rationis ſedes, membrorum viſcerumq; rex. Chciał tedy Bog poka-
zaż/ że wßyſtka pamiec JADVVIGI S. napełniona/ wßyſtek rozum napoiony/ wßyſtko ſerce y wola zabawiona beła/ wola ychecia wykonania przikazan BOZYCH, wßyſtkie wnetrznoſci y zmyſły jey tym żeły/ tym tchneły: przetoż te rezidencia rozumu y pamieci to zrzodło woli y zmysłow JADVVIGI S. BOG wcałośći zachował. Tozaś wßyſtko azaż nie dowodzi że w JADVVIDZE S. y ſwiatowe piekności niebo ziemſkie podnożek BOZY ufundowały? Azaż nie-
dowodzi że JADVVIGA S. ziemſkim jeſt niebem? Gerſon mowi że niebo jeſt zygarem/ JADVVIGA S. wktorey nieinßego nikt nie widział/ tylko to/ co ſło-
nice nieſtworzone BOG ſkazował zygarem beła niebem beła.

Pſ.101. v.28. 12. Rzecz godna uwagi oniebioſach/ prorokuie David Omnes ſicut ve-
ſtimentum veteraſcent & ſicut opertorium mutabis eos. Wielki ſcripturiſta jeden takim te ſłowa objaſnia podobienſtwem: Jako kiedy owo kto wdroge wśiada/ á bławał/ albo droga ßate na ſobie widzi/ bierze na sie opertorium oponcza/ płaßcz/ albo ſierak gruby/ y nim wßyſtke ßaty owey koßtowney ozdo-
be okrywa/ aby jey nieoßpecał kurz/ deßcz/ błoto: na ſtanowiſku dopiero zrzuca owe ſiermiegi y nietylko niepokalanym/ ale ſtroynym/ ſwietnym ſie pokazuie. Tak niebioſa teras woponczy jakis te nieuſtanna podrozność ſwoie obchodza/ ale kiedy na ſadny dzień wieczney konſiſtencyi dobieża wtenczas jako ſiermiege te teraznieyßa ozdobe ſwoie złoża a ſiedmiorako ſwietnieyßemi ſie pokaza. Sicut enim veſtis exterius detrita invenitur, ut interior pars integra fiat. ex-
terior itaq; nova videatur eſſe veſtis: ſic vetus cælorũ ſtatus &c. mowi A Lap.

13. Niebo moie JADWIGA S. wpiekny bławat urody y urodzenia/ bogactw y godnośći krolewſkich obleczona beła/ ale wpodrozu doczeſnego ży-
ćia y owe ſliczna urode zbladła od umartwienia ſiermiega pokreła/ ßarłat/ berło y korone krolewſka ßata y wytarta ſukienka godność dobrowolna podłośćia okrywała/ bogactwa ſwiatowe/ załubionym otalała uboſtwem gdy pokarmem jey bely drobinki chleba zſtołu ubogich/ jey jałmużna odzywionych/ pozbierane: Majeſtat Polſkiey y Słaſkiey Monarchij okreła habitem Bernarda S./ y lubo nie profeſya ſłubow zakonnych ale zyciem y pokora doſkonaley zakonnośći. Przetoż y te ſame ſwiatowe ozdoby nieſkażone do nieba zanioßy/ tam ſie po-
kazała ſliczna/ bogata mozna/ prawdziwa krolowa/ tam jeſt Nayjaſnieyßa/ gdżie nawiecznym ſtanowiſku ſwoim jako niebo odnowione jaſnieje. Sicut opertorium mutabis eos.

14. Piotr Sw./ wielkiey zapiſał nam ſłowa pociechy. Hereditatem &c.
1.Petr.1.v.4. immarceſcibilem, conſervatam in cœlis, in vobis. My to Katolicy jeſteſmy niebioſami; y wnas ſamych jako wniebioſach/ chowa P. BOG wieczne dziedzi-
ctwo naße/ conſervatam in cælis in vobis. Grecki text czyta/ Hereditatem amarantinam, Zebyſcie też niewatpieli/ że gdzie jeſt dziedzictwo kwiatu ama-
rantowego tam jeſt niebo/ upewnia S. Clemens Alex. Hunc florem terra ferre non poteſt, cælũ ſolummodo eum ferre poteſt. Wiecby wiedzieć co toza kwiat? Eſt ſpica purpurea, opiſuie Plinius, verius qvam flos, (amarantus) & ipſe ſine
L. 2. C. 8. odore, mirumq; in eo, gaudere decerpi & renaſci. y konkluduje Poſtquam de-
fecerint cuncti flores, madefactus aqva reviviſcit & hybernas coronas facit. Kwiat to prawi amarant/ niby nie kwiat/ nierozwija farbiſtego liſtu/ ale jeſt tylko kłoſowi podobny/ wonnośćia nierozkoßuie/ krwawym tylko pała kolo-
rem: á rzecż dziwna cießy ſie jakoś ten kwiat wyrznieciem/ y uſußony woda podlawßy zakwita ozdobnie/ á kiedy owe pyßne kwiaty tulipany/ y ceſarſkie korony/ tureckie zawoie/ y piwonie albo błotem/ albo ſianem beſtiom podanym/

albo

albo wpiec wrzucone plona/ wtenczas dopiero zawiedly amarant/ piekna zmartwywstaje uroda/ wtenczas purpure swoje rozwija/ y niezwyklemi zimowemi koronami/ panow swoich wienćuje. Obroćcie proszę oczy na ow niebieski kwiat/ zroszczki Jesego zakwitly/ na JEZUSA mowie/ Amarantem jest: nie rozwial naziemi roskosznych y soczystich listkow. In laboribus à juventute mea. Nie rozlewal wonnośći/ bogactw/ y krolestwa/ Ego gloriam meam nō qværo. A owszem patrzcie na ukrzizowanego/ zda sie niekwiat/ ale jako klos wkrwi zmoczony od stopy do glowy krwia pluszczeje/ cheli opadla glowe/ wysuszony y zwiedly ten amarant/ a przecie gaudet decerpi dlatego wola sitio, wiecy jeszcze boleśći pragnacy. Otak wysuszonym JEZUSIE, przecie krzizα epigraphe potuszα: że jako zwiedly amarant odmlodnieje: bo jest JESUS Nazarenus. A owszem wesolo przes usta prorockie wyplesuje Et refloruit caro mea. O kiedybysmy ten kwiat nieoszacowany wsobie odrodzieli/ tak żyjac na wzor JEZUSA, azazby nam niebel korona/ wowych hybernach/ kiedy rzeczy swiata wszystkie powiedna. mielibysmy wsobie niebo y naskarbiona korone Conservatam in cælis in vobis. Zal sie Boże jeżeli nadkim jako nadżiemia S. Clemens narzeka Hunc florem terra ferre non potest. Ps. 27. v. 7.

15. Takim jednak amarantem na wieki niezwiedlym/ widze Nayjasnieysza/ Krolowa Polska JADWIGĘ S. Lubo wdomu y bogactwach krolewskich/ mogla bela pieknosć swoje/ jako roznofarbisty Tulipan rozwinac zlotemi szatami/ purpura y perlami/ ale JADWIGA S. Spica verius qvam flos, wolala y pelnym y plennym wiecnżośći klosem/ niżeli swiatowa kwitnac farbiezka. Wmlodośći mowi oniey historia, zadnych jedwabnych y drogich szat nie zazywala; przisżedszy do wiekszych lat/ wszarzi chodziela/ lekce sobie wazac wszystkie ozdoby swiata tego. Mogla bela JADWIGA S. kwitnać wurodzie/ bieleńkie lice/ y wdzieczne jagody zdrowa krwia rumieniac/ a piekny rumieniec/ choc wmiare/ wybornemi przecie podlewajac trunkami: ale ten amarant nasz niechcial naziemi kwitnac y owszem Gaudere decerpi, mias niejadac/ nietylko win/ ale ani piw niepijać/ kaszka tylko a woda odwarzana posielać/ ba owszem zrywać takim umartwieniem krase urody/ to roskoszy JADWIGI S. Mogla JADWIGA S. zdrowic ciala szczycic y zdobic risno/ sobolno/ ciepke y ozdobne futra na sie biorac: ale ten amarant gaudet decerpi, jedna suknia tylko y plasczem bardzo podlym/ bez futra/ bosemi nogami/ wnaycieższe mrozy nic sobie folgować niechciala. Bela wlasnie JADVVIGA S. z JEZUSEM ukrzizowanym/ zwiedlym amarantem, postami wysuszona że tylko skora kośći powlekla/ umartwieniem wybladla/ zimnem zsiniala. Czestokroć/ mowi historia, zdala sie bydz skrzepla/ y zimnem umorzona. Tak uwiedlym ten kwiat nasz/ tu zżiemie zerwany. A stracielażeś JADWIGO S. glans, y ozdobe twoje na wieki? y owszem amarantowi temu przidać napis potrzeba reflorescet. Albowiem/ mowi historik/ cialo tey swietey/ ktore belo od choroby (a bardzi od umartwienia) blade y siniawe/ rozjasnialo sie (po smierći) jako slonce/ y wybielelo sie jako snieg: wargi zaś jako sliczne roże tak rumiane/ owszem cialo tey swietey rozmaitey wonnośći/ y sliczny zapach zsiebie wydawalo. Odziwna/ o sliczna/ o pozadana odmiano/ wieciez co sieto dzialo? Hereditatem amarantinam, conservatam in cælis, in vobis, Niebem/ niebem belo/ to cialo zmartwione y zwiedle JADVVIGI S. wktorym ow kwiat niebieski tunaziemi zanedznialy amarant/ dopiero posmierci zakwitnawszy hybernas coronas facit, niezwiedla korona JADVVIGĘ S. wiencuje.

16. Reprezentuje nam sie zbawiciel u Proroka/ zdkotem y mlotem do dusze przichodzacym/ y podeymuje sie wniey tak ozdobne/ ziemskie wyrobic niebo/ ktoremuby sie naywyższe/ y nayblogoslawieńsze niebiosa zadziwowaly. Poniewasz

waſz albowiem cælum à cælando nazwane jeſt/ mowi Pan. Ego cælabo cælaturum ejus. Dobrzeć moy JESU, kiedyby tylko nie dlotem/ nie młotem/ kiedyby nieſzczerſzym nożem/ niebo wnas wyrabiać. Badź Panie Malarzem/ penzelkiem podmuſkuy/ weźmi drogie y piękne kolory złota na nas nakłać/ także Panie wnas niebo wyſtawiay muſzcząc nie bijąc/ malując nie raniąc/ bogacąc/ nie odcinając. Niechże P. JESUS inaczy tylko dlotem y młotem niebo wnas wyſtawić: Scalpri ſalubris ictibus, Et tunſione plurima Fabri pollita malleo Hanc ſaxa molem conſtruunt. J pomienione Prorockie ſłowa czytają hebraizanci Ego aperiam aperturam ejus. S. Perpetua widziała drabinę/ do nieba od ziemie przyſtawioną/ piękną bo złotą: ale cultris & gladiis obſitam, & circumdatam, per qvam in cælum ſcandendum erat. Nie inacy przydzieſz do nieba y nie inaczy niebem bedzieſz katoliku/ tylko przez miecze/ y rany.

Zachar. 3.

17. Na experientią zayżrzimy wniebo/ niewidzę tam żadnego świętego zherbem urodzenia y ſzlachectwa jego/ ale widzę że Bartłomiey S. inter Apoſtolos ſolus nobilis, nož wręku trzima/ y ſkorę odartą. Widzę że Civis Romanus Paweł S. miecz ktory zſzyje y remore y duſze y mleko wytoczeł/ miaſto herbu pokazuie/ Widzę że Jaśniewielmożny Oficyaliſta Imperii Sebaſtian S. ſtrzałami naſzyte ciało/ Stefan S. kamienie/ Wawrzyniec kratę Katarzina S. koło Barbara S. wieżą y więzienie ſwoje/ jako wieczney nobilitece kleynoty trzimają. Tak jeych widział y Jan S. Habentes citharas. Qvia ſancti imitantur CHRISTI crucem & paſsionem, dum alius decollatur, alius uſtulatur, atq; alius lapidatur, & cætera hujusmodi diſcrete ſuſtinent tormenta. mowi Haymo. Toż oſobie rozumieymy kto chce bydź niebem/ y wniebie tu na ziemi trzeba młoty y dłota Boże wytrzimać/ Eccleſia cæleſtis & triumphans, ſua inſignia & ſtemmata ſumit à militante mowi Corn. à Lap.

Apoc. 5. v. 8.

Hic.

18. Jeſzcze na ziemi zoſtawał Stefan S. kiedy jako Anioł woczach żydow zajaśniał. Auguſtin S. twierdzi że wprzod naczele Stefana S. Żydzi krziż nizeli owę niebieſką jaſność widzieli. Tak czyni CHRISTUS wprzod/ wprzod na tobie krziż y rany ſwoje wykuie/ toż dopiero niebem cię uczyni. Franciſzek S./ ktorego ducha jako jaſną ſferę niebieſką/ ſynowie jego widzieli/ niebem beł żywym naziemi/ patrzcież że po wielu y ciężkich mortifikaciach/ piącią naydroższemi ranami ſwojemi/ wykował JESUS, to niebo wciele Franciſzkowym/ zwielką boleścią jego. Błądzi kto inaczy niebem bydź albo wniebie bydź zamyśla. Serafieczny illuminat Franciſcus Maironius twierdzi że wſzyſtcy ſynowie Franciſzka S. nieinaczy wniebie będą tylko piącią ranami JEZUSOVVEMI ozdobieni. Wierzę/ bo ſłuſzna aby ſynowie oycu podobni beli. Uważcież co ztąd idzie/ mamy też/ mamy my/ wſzyſtcy Chrześcianie Oyca wniebie/ zpiącią krwawemi ranami JEZUSA, á jakże y niebem y wniebie ztym Oycem naſzym bydź chcemy? jeżeli niechcemi bydź krwawemi jemu podobni ranami. Nie inaczy doyść tego ſzczęścia zamyſłał y zebrał prorok gdy rzekł; Confige timore tuo carnes meas His configitur clavis, mowi Ambrozy S. qui mortificationem Domini JESU in corpore ſuo portat.

Pſal. 31. v. 4.

19. Tożywe/ y na ziemi ubłogoſławione niebo JADWIGA S; nie inaczy wwieczności/ tylko piącią ranami JEZUSOVVEMI jaśnieje. Jeżeli bowiem ſpoyzremy na ſtopy jey krolewſkie/ boſo wpuł zimi po grudach y oſtrych mrozach chodzącą obaczycie nietylko krwawe po ścieſzkach oſlady/ ale też krwawe wſtopach rany/ á tak wielkie że nie mała ſztuka drewna wnie włozyc ſie mogła/ jako świadczy życia jey hiſtoria. Jeżeli ſpoyzrzicie na ręce JADVVIGI S. y wtych ra-ny ſrogie znaydziecie. Na lodach/ kamieniach y zmarzłych ziemiach JADVVIGA S. ręce trzymywała tak martwiąc/ że rozpadłe wnich ćzyniely ſie rany/ y obfitą

krwią

krwią ſoczeły. Jezeli na ſerce JADVVIGI S. oczy obrocicie/ znaydziecie że tyle ran ſerce JADVVIGI S. ponoſieło/ ile krzywd/ ran/ y śmierći ponoſieli poddani od pogaństwa/ państwa już owdowiałey JADVVIGI S. puſtoſzącego. Czyliż śmiercią haniebną zabijający kochanego ſyna JADVVIGI S. miecż pogański/ nieprzebodł wſkroś ſerca jey macierzinſkiego: A jaśnieje ta rana wſerca JADVVIGI S. y wniebie/ bo miełośćią Bożą ten choc nieznoſny bol uśmierzając tak ſkromnie y wdzięcznie przymowała jakoby od ſamego JEZUSA beła ta rana zadana. A ponieważ każda dęga y rana/ dla Boga ponieſiona/ wuwielbionych ćiałach jaśnieć będzie jako napiſał S. Piotr D am. O S. Dominiku Loricato Stigmata JESU portavit in corpore, & vexillum crucis, non tantum in fronte depinxit, ſed cunctis etiam undiq; membris impresſit. toc y JADVVIGA S. nie inaczy tylko ſtigmatizata na podobieństwo JEZUSOVVE wniebie pięcią ranami JEZUSOVVEMI jaśnieje. Tak JEZUS dłotem y młotem roznego umartwienia/ cælavit cælaturam ejus. Niebo wciele y duszy JADVVIGI S. wyſtawieł. Więc błogosławione niebo JADVVIGO S. nas tu na ziemi zaſłoń ranami JEZUSOVVEMI, zaſłon ranami twojemi/ a ſpraw/ aby ciebie naſladując belismy ziemſkiemi niebioſami.

Wtora część, albo wtore kazanie Niebo Anielskie.

20. Kiedy nam Jakub S. Apoſtoł powiada oſtworcy naszym Genuit nos VERBO veritatis ſuæ, ut ſimus initium aliquod creaturæ ejus właśnie to rozgłaſza/ że ten ociec nasz Bog chce abyśmy beli niebioſami. Proſze bo/ pokażcie mi initium creaturæ, nie znaydziecie inszego procż tego In principio creavit DEUS cælum. Ponieważ tedy niebo jeſt początkiem ſtworzenia Bożego/ toż niebem nas chce miec ten Bog ktory chce miec nas początkiem ſtworzenia ſwojego Ut ſimus initium aliquod creaturæ ejus. Ani myslcie otych widomych niebioſach/ ale ſłuchaycie Anielſkiego Doktora; kiedy/ prawi/ o Bogu ſłyszyſz że na początku ſtworzeł niebo/ zboku to namienia że ſtworzeł Anioły jeych to niebioſami zowie. Obiter dicta de Angelis. Aniołowie ſą Initium creaturarum mowi S. Piotr Dam. J kiedy nas krwią ſwoią odrodziel CHRISTUS, ta wszyſtkiego krwi jego wylewku intencia beła/ abyśmy beli Aniołom rownemi/ Anielſkiemi niebioſami/ Genuit nos verbo veritatis ſuæ ut ſimus initium aliquod creaturæ ejus. Jacobi i, v. 18.

21. Niebo je ſie przeſtrugać/ gdy człeka Aniołom rownam/ bo te ſame słowa Apoſtolſkie czyta Oecumenius; Ut ſimus primi & honoratisſimi. Niebioſami Aniolom podobnemi będąc/ pierwsze przed obliczem Bożym krzesła/ nay wyższe honory wniebie mieć mamy. Vatablus czyta Ut principatum obtineamus inter creaturas ejus; Miedzy gorne owe kſiążęta/ niejako pacholikow/ y liczną czeladę/ nas przyma/ owszem nietylko cum principibus ale też miedzy kſiążetami niebieſkiemi Ut principatum obtineamus. O niebo człekowi należące/ niebo anielſkie jakos zacne:

3. Drogę ktorą takiey ma człowiek doiść godnośći wtymże texcie pokazał S. Apoſtoł; Ut ſimus cæteris creaturis meliores czyta Beda. to to bydz podobnym Aniołom bydż lepszym nad wszyſtkie ſtworzenia. S. Hieronym czyta Ut ſimus primitiæ creaturarum ejus. Abyśmy beli/ jako pierwiaſtkowa ofiara Boża miedzy wszyſtkim ſtworzeniem: bo jako na ofiarę Bożą co naylepsze agnuſki/ co naytłuſtszych ciołkow/ co nayzdrowsze bez ſkazy/ zmazy/ y przyſuchy bydlątka Bog wybierać kazał takie iezeli chcemy bydz initium creaturæ, Anielſkiemi niebioſami/ nie brakiem/ ale wyborem wcnotach bydż nam potrzeba Ut ſimus primitiæ creaturæ ejus.

4. Tak

4. Tak Anielſkim niebem / tak wcielonym Aniołem / beła / y jeſt nawiecki
JADVVIGA S. przes wybor cnot prawie wiare przechodzacych. Poprzedziel
nie co życiem Bernard S. JADVVIGĘ S. ale zda ſie jakoby właſnie JADVVIGĘ S.
opiſał wAnielſkiey czyſtośći; Quod evidentius cæleſtis inſigne originis, quam
ingenitam, & in regione diſſimilitudinis, retinere ſimilitudinem, gloriam vitæ
cælibis in terra, & ab exule uſurpari, in corpore deniq; beſtiali vivere Ange-
lum, cæleſtis verè iſta potentiæ non terrenæ. Wiec my w Anielſkich cnotach
temu niebieſkiemu Aniołowi y Anielſkiemu niebu przipatrzmy ſie JADVVIDZE S.

5. Stopien/ á nie niſki do tey godnośći prziſtawel nam Apoſtoł wnaſtem-
pujacym zaras kontexcie. Ut ſimus initium aliquod creaturæ ejus. Scitis fratres
mei dilectisſimi, ſit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad
loqvendum. Abyśćie/ prawi beli niebioſami Aniołom podobnemi milćzec/ mil-
Matth. 25. ćzec potrzeba. Wieciez gdzie niebo? za zembami. Stawiam przed oćży waſze
owe dzieſieć dziewic wktorych kroleſtwo niebieſkie P. JESUS pokazał/ wſzyſtkie
beły czyſtośćią Aniołom rowne/ bo krolowi Aniołow zaſłubione: ale nie wſzyſt-
kie/ jako niebioſa/ do niebios wpuſzczono. Piec jeych nieuznał Pan niebios.
Wiec proſzę powiedz kto/ co ie oſtrate nieba prziwiodło? Uważcie naprzod że
owe piec madrych panien właſnie beły Panny zakonne. bo mowi S. Piotr Da-
De horis miani że te Panny do tych czas Kośćioł S. wchorze y ſpiewaniu kośćielnym re-
Canon. preſentuie: beły przes profeſya Bogu zaslubione wczyſtośći; Ecce Sponſus.
T. 5. f. 94. Wyſzły zdomow ſwoich wpoſłuſzenſtwie Exierunt obviam ſponſo & ſponſæ.
niemaja nic na rozdawki wuboſtwie zakonnym Ne ferte non ſufficiat nobis &
vobis wpułnocy ie pobudzono Media nocte clamor factus eſt: pewnie na-
jutrznia/ az zaras ſurrexerunt omnes ida cichuſienko nawet y wklauzurze kla-
ſztorney zoſtawały Et clauſa eſt janua. Owe zaś co niebo ſtraciely/ beły właſnie
Panny ſwiatowe/ chociaz lampki gaſły/ ſzczupło beło okolonich/ przecie ſtroiely/
Ornaverunt. Nie po proſtu ie tez P. JESUS nazwał glupiemi/ ale tak jako
niegdy ſal infatuatum. Qvinque ex eis erant fatuæ zwiotſzałemi Owiotchež to
panienſtwo/ wiotche wſwiatowniczkach: á kiedyby ſobie beły klaſztor wuſtach y
klauzure za zembami ufundowali/ bełyly niebem. upewniam wtym/ bo roz-
Corn. à L. bierzmy tylko to ſłowo Fatuæ wiotche; Fatuum derivant à fando, qvod fari
geſtiat & quodvis effutiat mowi jeden. J takiemi ſie te ſwiatowniczki poka-
zały: juz owe SS. zakonnice na jeych uprzikrzonym wielomowſtwie drzemały
á tym ſwiatowym gemba jako na kołowrocie latała/ jako taka date nobis. Juz
jeych owe panny wzakonnośći milczace zbywaia Ite potius: á owe co? poſłyć/
ale miedzy przekupki/ na konverſacia/ na plac wielo y proznomowſtwa. J tam/
tam niebo albo przedały/ albo przegadały/ bo jezyk mowi S. Chryſolog jeſt to
Ser. 17. de praktik diabelſki/ jak tylko nim zły duch ſzermować poćznie by nayniewiñieyſzych
uno Dæm. oſtrate nieba prziwodzi Diabolus patrona voce hominem petiturus inclamat.

6. Swiete zaś milczenie Anielſkiego nieba wduſzy ſtrzeze. Cuſtos enim ju-
S. Petrus ſtitiæ ſilentium. Swiadczy piſmo S. że kiedy ow niebo znaczacy Kośćioł Sa-
Damian. lomonow bundowano ani młota ani ſiekery łoſkot żaden niebeł ſłyſzany czemu-
lito? Templum quippe DEI perſilentium creſcit, y konkluduie tenže S. Kar-
3. R. 6. dinał/ Templum ergo tui pectoris per ſilentium creſcat, virtutum ſpiritua-
lium, tamquam cæleſtium lapidum ſtructura conſurgat.

7. A jeſzcze bardzi kiedy ſama duſza wmilczeniu/ kiedy pamiec y rozum czło-
wieka wklauzurze zoſtaia y nie pozwalamy jeym włoczyć ſie y rozmawiać ani
z zmyſłami/ ani zmyſłami nieoſtroznemi. Wiecież czemu ow ſwiety tak rad mil-
Thren. 3. czał? oktorym prorok rzekł Sedebit ſolitarius & tacebit? temu że już nadprzi-
v. 28. rodzenie ſwoie poſtampiwſzy/ Aniołem beł. Quia levavit ſuper ſe. Quia leva-
vit ſe

vit ſe ſuper ſe, czytaja inßy. A nieczym wynioſł ſie wAnielſka godność / tylko
dußy milczeniem. Plane dum tacet ſe elevat ſuper ſe, quia mens humana dum S. Petr. Damian, Epiſtolar. L. 7. Epiſtola 6.
intra ſilentii clauſtra undique circumcluditur, in ſuperiora ſublimis erigitur
mowi S. Cardinal Oſtienſki.

8. JADWIGĘ S. milczenie Aniołem / y niebem Anielſkim uczyniło.
Jako albowiem krolowey Aniołow Nayſw. Pannie Bog / nie miedzy ſwiato-
wemi wielomowſtwy / ale przi kośćiele ſporzadził wychowanie młodoſci / wmil-
czeniu / niedworne ale wpiſmach y prorokach zanurzone. Takież miała ćwicze-
nie JADVVIGA S. Od młodośći wkłaßtorze jednym wychowana / mowi hi-
ſtorik / wrozmaitym ſie piſmie ćwiczeła wktorym wßyſtek czas młodośći tra-
wiela. Anielſkiego to milczenia / ſcießka krolowey Aniołow / zabawa. O Anio-
lach mowi S. Piotr Dam: Sic noſtri reatus exhorrent & abominantur illuvi- Opuſc. 23.
em, ſicut homo compellitur ad exhalantis latrinæ ſcreare fætorem. Onaßym.
Aniele wcielonym mowi hiſtoria; Naſmiewcow na dworze ſwoim miec nie-
chciała / jeych mowami / uraganiem y bluznieniem brzidziela ſie jako ſmrodem
jakim / y jadem diabelſkim. J / znowu; Nigdy ſie do takich nieprziłaczała
ktorzi ſie proznemi rzeczami bawieli. Anielſkie to nad zła y prozna mowa zbrzi-
dzenie. J zmezem ſwoim / mowi taż hiſtoria, Henrikiem nienawiała jedno kie-
dy mu chciała miełoſierne uczynki zalecic. Coz bardzi jezyk rozpußcza / jako
krziwda onieſiona / ale y ta / by naywiekßa w JADVVIDZĘ S. milczenia nie rwała:
wßyſtko JADVVIGI S. za krziwdy lajanie; Bożeć odpuść. Zgoła jak wAnielſkim
niebie w JADVVIDZE S. Anielſkie milczenie. A dopieroż milczenie rozumu
y pamieci jako wyſoko wynioſło JADVVIGĘ S. Szukała zawße takowych mi- Ex hiſtor. vitæ.
eyſc / ktoreby ſkryte y ſpokoyne beły ku wychwaleniu Boga miełego. J owßem
nie tylko na modlitwie ale y jedzac / od owego uſpokojenia y ućißenia dußy nie
odrywała: ale piſmo S. czytać ſobie ſluzebnicy ktorey kazała / ktorego z taka
pilnoſcia ſłuchała że podczas / potrawy ktora wuſtach miała połknac zapomi-
nała: łzy zocżu wylewajac mowi hiſtoria. Coz mam rzec ſwieta krolowa otobie?
tylko że wtakim nietylko jezyka / ale tez zmyſłow y ſieł dußnych uſpokojonym za-
milknieniu / bełas wynieſiona wyży nad ludzka kondicia / niebem anielſkim Anio-
łem bełaś wcielonym.

9. Rozumiecieli N. co owo ozbawicielu naßym oblubienica mowi? Cant. 2. v. 8.
Ecce iſte venit ſaliens in montibus, tranſiliens colles. Gory ſkok JEZUSOVV
przymujace ſa zywe y wyſokie niebioſa; Angeli, mowi S. Bernard / quos non
tranſilit ſponſus, ſed ſalit in eis. A nad tych wyzßym y gornieyßym niebem jeſt
Naſw. Panna. Patrzcie na S S. Gabriela Archanioła Gora to y niebo wyſokie /
bo niektorzi S S. zowia go naywyzßym Serafinem. Ale wdomu Naſw. Panny /
jako tylko zuſt iey uſłyßał owe ſwiat wßyſtek ożywiajace słowa; O tom ja nie-
wolnica Boża: az on natwarz pokornie upada / czołem bije wcielonemu Bogu.
Bernard S. powiada czemu; Qvem modo reliqviſti in cœlo, in utero reperis:
ba owßem Victus es Archangele, tranſilit te qui præmittit te. Przi obliczu
Naſ. Panny ow Naywyzßy Seraph ſtał ſie tak karłowitym y poziemym pagor-
kiem że ten ktory przeſkakuie pagorki przeminał go Tranſilit te, qui præmiſit te.
Wyzßym nad Anioły niebem Naſw. Panna / woli na łono jey przeczyſte / nizeli
na ſkrzidła Anielſkie poſkoczyć Syn Boży tranſiliens colles.

10. Do nas poziemych / moy JESV / czyly tez ten ſkok uczyniß? Si ſis
mons, ſalit ſuper te, powiada Ambrozy S. J nie deſperuy nikt / możeß bydź gera
y gornym Aniołem. Zebym wßyſtkim wrowni potußeł / przywodze na pamieć
marnotrawce / naprzod bedacego wowey przepaśći / gdzie Devoravit ſubſtan-
tiam cum meretricibus. O ſwiniach tylko myſleł / y zſwiniami tylko wywar / Luc. 15.
ſ ſłodzinſka chłapał. A potym / patrzćie jako wzroſł wyſoko: Ociec niebieſki

Lucæ 15. przymujac powracajacego/ Cecidit ſuper collum ejus. Ut erigeret jacentem. mowi S. Chryſolog. Gdziez ſie ſpodziewacie widzieć/ wierzch wynieſionego zcey gnojewki marnotrawce? tam/ gdzie ow byſtry orzel/ y wcielony Aniol Jan S. Evangeliſta podlecial. tak otym mowi Ambrozy S.; Nonne tibi videtur, cecidiſſe in collum Joannis, quando erat Joannes in ſinu JESU, cervice recumbens reflexa. Et ideo VERBUM apud DEUM vidit, quia erectus eſt ad ſuperna. Jakoby to mowi; Patrz na Jana S./ na pierſiach JEZUSOVVYCH drogim kanakiem/ wdziecznym pektoralikiem/ zawiſnawſzy/ wybiel gore az do ſamego BOSTVVA JEZUSOVVEGO, ktore na lome OYCA niebieſkiego widzial/ y czerpal. J tak że rozumieſz/ ze zdolal tak wyſoko wzbujać ten orzel? nie tak rozumiey: ſam radſzy BOG ſkloniel ſie do niego/ y opadl na ſzyi Janowey/ Nonne tibi videtur, cecidiſſe ſuper collum Joannis, quando erat Joannes in ſinu JESU. Patrz obok z Janem S. na marnotrawce/ jednażgo laſka Boża potyka/ BOG OCIEC niebieſki/ opada naſzyi jego/ bierze go JESUS, y piaſtuie na lonie ſwoim/ tamże wierzch wynieſionego grzeſznika upatray/ gdzie wcielonego Aniola Jana S. Cecidit ſuper collum ejus. Ktoż powatpi tak jako Aniol bydż gornym wniebie/ kiedy ow zbrzidly grzeſznik/ tak jeſt wynieſiony.

11. Wiec tez patrzmy/ przes co tak wzroſl marnotrawnik? jeden tylko akt
Luc. 15. pokory jego znayduje/ ale glemboki. Pater peccavi in cælum, & coram te. Wiecież co ſie wtym zawiera? Jakoby to mowi; Oycze niebieſki/ tak wielka jeſt złość moja/ jako naygorſzego diabla/ lucipera: ktory nie naziemi/ ale wniebie zgrzeſzel. Wyznawal upokorzonym ſercem/ że mialem ja Oycze niebieſki u ciebie niebo/ y godność niebieſka wlaſce twojey: ale niewdziecznik/ bryknelem przeciwko teylaſce twojey: Peccavi in cælum. Tamqvam peccator cæli. mowi S. Hilarius jako luciper/ godzienem też wiecżney zguby/ jako luciper. Ta pokora marnotrawce/ wzruſzone/ y zmiekczone ſerce BOSKIE, (Miſericordia motus cecidit ſuper collum ejus) wynioſlo upokorzoneyo pænitenta, pod ſamo Boſtwo: jako orla/ wrowna z Janem S. Pokora niebem/ pokora Aniolem/ im glembſza tym wyżſzym czyni.

12. Pokorna JADVVIGA S., kiedyby teraz miedzy pawiami tego ſwiata ſtanela/ miedzy paniami mowie upſtrzonemi/ y zlotemi ſzatami ziemie umiatajacemi/ nie poznalyby/ ba nieprzijelyby JADVVIGI S. miedzy ſie. czemu? bo oney wobyczajach/ y ſtroynoſci/ chca bydż Xieznom/ y krolowym rowne: A JADVVIGA S., Xiezna/ y krolowa/ we wſzyſtkich obyczajach/ rownala ſie tym Paniom/ ktore bely ſtanu poſpolitego. Panie/ bez zlota/ y perel/ za pokute na ſwiatby niewyſzly. A JADVVIGA S., odzienia zlotego nie noſiela/ napubliki mierne/ y pelne ſtatecznoſci ſukienki brala. Przed teraznieyſzemi zbytecznicami/ y pokrziwy ſie juž wyſiedziec niemoga/ na pyſzne zbytki wbiankieriach. A JADVVIGA S., gruba z wloſia konſkiego wloſiennice/ przipravnemi tylko rekawami pokryta noſiela. Unich/ o Boze Sw. co na glowie wymyſlow/ muſzek/ (nad pſie gorſzych) y niewſtydliwych kudel. A JADVVIGA S., ſzat trefionych na glowie nie noſiela/ nowi hiſtoria, ani perlami oblozonich. Unich/ co cwierć roku to moda nowa. A JADVVIGA S., habit/ y jeſzcze ſtarzizna poktorey zakonniey wziety/ noſiela. Unich na trzewikach brize/ y hafty/ A JADVVIGA S. boſo. Nie zeſzlaby ſie miedzy was/ z tak roznemi obyczajami/ S. JADVVIGA: aleby tez niezamieniela ſkutkow pokory ſwoiey/ z waſzemi. Waſgdy pyſzno ludziom podobac ſie chcecie/ Bog woczach poccivych brzidzi/ (jako ſioſtra Bernarda S./ woczach wſzyſtkiego ſwietego rodzenſtwa/ obrzidla/ takie uſlyſzala nazwiſko/ jakam ſie bydz zdala wblawaty uwiniona; Stercus involutum.) JADVVIGE S. upokorzona/ zdobiel Bog/ y boſe ſtopy ſamo niebo ſtrocielo. JADVVIGE S. wpoczet Aniolow wynioſla pokora/ a natych ſtroynych pawiow przewleklym ruchu/ diabli ſie pokazowali.

13. Nie

13. Nie potrzebna to podobno łácina: bo mi pewnie rzeczecie / że ony wſercu
pokorne/ y nato P. Bog patrzi: ſprobuymy tey pokory/ na ſercu JADVVIGI S.
Mieyſca/ na ktorych zakonne CHRISTUSOVVE oblubienice/ chwałe Boża/ od-
prawowały/ poklekając całowała S. Krolowa. Przi ſtole gdy beło napoju za-
żyć/ wprzod zkubka ſwojego conay wrzodowatſzemu ubogiemu/ napoy podała/
y ponim ztegoż naczenia piła. Miedzy ubogiemi / jako uboga wkruchtach/
S. Pani ſtawała. Szczenieciem ſie zwała/ wporownaniu zubogiemi; y tak też
jako ſzczenie/ drobinki tylko po nich zbierając/ jadała. Vczciel też BOG cudem te
pokore/ bo ztak zebranych/ po jedzacym uboſtwie odrobin/ ſtał ſie moca Boża/
cały/ y ſliczny chleba bochenek. Nad to wſzyſtko ta niepokalaney niewinności
owieczka/ bedac jako ziemſkim Aniolem/ przecie wſzyſtkie ludzie lepſzemi niż ſiebie
ſzacujac/ za naynikczemnieyſza poczytywała ſie grzeſznice. Takali u was pokora
rewiduycie ſumnienie. Takiey to pokory unizona wyſokość/ uczyniela JA-
DVVIGĘ S. niebem Anielſkim/ na ktore zochota JEſus ſie przenoſiel/ Saliens in
montibus. J niedziwuje ſie że wdzien/ a radſzy wpułnocy Bożego narodzenia/
odezwał ſie JADVVIDZE S. P. JEZUS, tak jako wtenczas / kiedy ſie urodziel/
płaczacy. Bo beła JADVVIGA S. Aniolem/ chwałe nawyſokości/ płaczacemu
wżłobku JEZUSOVVI, wyſpiewujacym. Słyſzała płaczacego JEZUSA, bo
beła duſza jey tak wyſokim Anielſkim niebem/ wktorym głos krola Aniołow/ bli-
ſkim wydawał ſie oſłuchem. ſłuſznie zawołać przichodzi Nonne tibi videtur
cecidiſſe JESUS ſuper collum HEDVVIGIS.

14. Gory te żywe/ ktore y niebioſami/ y Aniołami ſa ziemſkiemi/ ztad
poznać/ że ſa oſłada ſtop JEZUSOVVYCH napiatnowane. Salit in eis, ut im-
primat duo quædam veſtigia pedum ſuorum, miſericordiam, & veritatem,
mowi Bernard S. wiec poczym proſze poznamy te oſłade ſtopy JEZUSOVVEY:
veritatem: naywydatni zcudow/ ktore ſa ſwiadeztwami prawdy. Tego nas
uczy ſamo zrzodło prawdy Zbawiciel/ rozeſłancom Apoſtołom rozkazując/
Euntes autem prædicare dicentes, quia appropinquavit regnum cælorum. Matth. 10.
Opowiadaycie moi uczniowie/ że niebioſa żywe/ wktorych tak jako wAniołach v. 7.
Bog mieſzka y panuie/ naziemie/ y wduſze ludzkie ſa zbliżone. Tak te słowa tłu-
maczy Franc. Lucas. Regnum cælorum vocatur dominatus CHRISTI, ut in
Angelos ſanctos, ita & in ſocietatem hominum. A poczymże Panie poznamy/
wApoſtołach/ albo zApoſtołami/ te niebioſa zblizone: oto daje rozeznania ſpo-
ſoby/ Prædicate dicentes, quia appropinquavit regnum cælorum. Infirmos Matth. 10.
curate, mortuos ſuſcitate, leproſos mundate, dæmones ejicite. Ut per hoc v. 8.
quod mirum foris agitur, quod intus eſt, longe mirabilius ſentiatur. mowi
S. Grzegorz W. Ale y prawdy nieprzijaciel Melanchton, ſłuchaymy co rzecze;
Novos doctores, & ſemper addi nova adeo miracula, ut certo ſciamus, à DEO Melancht.
eſſe miſſos. Zgoła/ owe gory żywe/ ktore y niebioſami/ y Aniołami ſa ziemſkie- in Matth.
mi/ ſa napiatnowane/ cudownym prawdy jeych utwierdzeniem/ jakoby ſtopa
JEZUSOWĄ.

15. JADWIGA S. bełaż też takim niebem żywym/ Aniołom podob-
nym/ y rownym: przeczy Luter, ktory jako wwſzyſtkich prawowiernych/ tak
y wJADVVIDZE S., gani czyſtość wmałzenſtwie po Anielſku zachowana: gani
ciała umartwienia/ gani SS. Relikwi y obrazow bogoboyne uczczenie. Ale
my na oſłade ſtop JEZUSOVVYCH, veſtigia veritatis, patrzmy/ czy życie Lu-
terſkie/ czy życie JADVVIGI S., napiatnowała/ jako niebo Anielſkie: Luter
ktory czyſtość ganiel/ y żeł wſwietokradzkim wſzeteczenſtwie/ ſam o ſobie napiſał;
że po towarziſku zdiabłem mawiał. Libro de Miſſa angulari. mowi; Diabo-
lum, & ſe, inter ſe mutuo, familiariter noſſe, & plus uno ſalis modio, ſimul co-
mediſſe, illumq; dulci alloquio ſe freqventer conveniſſe. A z JADVVIGA S., ktora
38. lat

38. lat żeła zmężem w Anielskiey czystości: ktora wierzeła/ mowi historia, bydź człowieka Anielskiego żywota/ ktory tak żeł wćiele/ jako y bez ciała. Zta mowię przeczysta krolowa/ P. JESUS, z krucifixa rozmawiał/ na tym chorze Trzebnickim. To w Lutrze vestigium patris mendacii, á w JADVVIDZE S. ślad stop JEZUSOVVYCH, vestigium veritatis. Luter posty y umartwienia bluzniacy/ kiedy raz niebo wypogodzone widział/ desperacko rzekł; O qvam pulchrum

Staphilus.

cælum! sed non propter te Martine. A po duszę konającey JADVVIGI S. S.Magdalena, S.Katarzina, S.Tecla, S.Ursula, y insze SS. prziszły; á prziszły w tę godzinę/ w ktorą posty swoie szczupłym/ y postnym pokarmem/ zwykła beła terminować. Vestigium veritatis vv JADVVIDZE S. Luter naucza że żadnego pożiełku życiu chrześciańskiemu umartwienia nieprzinoszą owszem szkodzą jako grzechy śmiertelne. A vv JADVVIDZE S., BOG cudem pochwalel/ y bronieł umartwienia/ gdy wodę w wino obrocieł/ aby Xiąże Henrik mąż jey/ na mortifikacie jey nie mruczał. Przegrawasz Lutrze/ á w JADVVIDZE S., vestigium veritatis, BOG pokazuje.

16. Wszystko to znośnieysza/ rzecze heretik: ale obrazy ććic/ y kośći umarłych/ bałwochwalstwo to. A JADVVIGA S., Swiętych kośći/ mowi historia, y inszych obrazow wiele miała/ ktorym wielką cześć wyrządzała/ y kazała ie przed sobą do kośćioła nośić/ aby sie zapatruiąc na jeych zasługi/ tym więcy do nabożeństwa pobudzała. Czyja tu prawda? Proszę was tu opilną audiencyą. Miała JADWIGA S. rzezany obrazek NASVVIETSZEY PANNY Z DZIECIAKIEM, ktory beła jey darowała S. ciotka jey Elżbieta S. czyniełą tym obrazem cudow

Patrz whistoryi. Pisze tez tę historią Beyerling in Magno Theatro.

wiele JADVVIGA S., y przednim zwykła sie beła modlić. Czasu jednego nieostrożnie upadł/ y zginęł JADVVIDZE S. teñ obraz; y dopiero/ że zginęł jey kochany klinocik/ postrzegła/ kiedy poklęknawszy modlitwy odprawić chciała: więć płacże/ y narzeka/ na stratę ukochania swojego. Słuchaycież cudu; Na tymże mieyscu modlitwy będącey JADVVIDZE S., bestia/ świnia jedna/ w paszczcie obraz zgubiony prziniosła: y modlącey JADVVIDZE S. oddała. Na twoje konfuzią heretiku: bo lubo mogł przez insze stworzenie zgubę tę BOG przywrocić/ ale prziszłe herezyi w tym kraiu zagnieżdżenie/ takiego cudu potrzebowało. Jako albowiem leniwego/ odsyła BOG po rozum do mrowki/ na jego sromotę:

Prov.6.v.6.

jako niewdzięcznych żydow/ chciał zawstydzić przez bydło/ wołu y osła/ ktorzi poznali Pana swego/ wtenczas/ kiedy lud jego niepoznał. Tak tego kraju odszczepiencow/ po rozum do świni posyła/ y przez nię zawstydza: bo y bestia tak gruba/ niedepce/ nielży obrazu/ Nasw. Panny/ ale z poszanowaniem JADVVIDZE S. donośi. Prziniosł Anioł do karawaki krziż/ do mszy S. celebrantowi potrzebny. Prziniosł S. Franciszkowi Xaweremu krzizyk z morza/ rak morski/ y podał do okrętu. JADDVVIDZE S. wieprz obraz przinośi/ na konfuzią herezyi dźiśieyszey. Takim zas cudem/ niebem Anielskim/ w oczach kośćioła BOZEGO JADVVIGA S. zajaśniwa/ napiątnowana vestigio veritatis, stopą JEzusową.

Isa. 1. v. 3.

17. Obacżmy y z drugiey oslady/ piątno Anielskiego nieba/ vv JADVVIDZE S. Imprimens vestigia pedum suorum, misericordiam. Jest w tym BOG/ jako w niebie/ y on w Bogu/ jako komunikant w komunikującym/ kto w imię Boże jałmużnę daje. Jest w Nasw. Sakramencie ćiało y krew P. JEZUSOWA

Joan.6.v.55

Caro mea verè est cibus, & sangvis meus verè est potus: á jest jałmużną; Eucharistiam pauperum ferculum, zowie S. Cyprian. Et tu es Dei mendicus,

S.Augustinus de Ver. Dni. Ser.15.

mowi S.Augustin, quid à te petit mendicus? panem: Et tu quid petis à Deo? nisi CHRISTUM, qui dicit; Ego sum panis vivus. Więc dali/ ponieważ jałmużną Komunia/ Nasw. Sakramentu; chcę wiedzieć/ jeżeli też jałmużną jest komunia? jest ad convertentiam: bo chce P. JEzus od nas wet zawet/ Jako ja was karmię/ y komunikuię ciałem moim: tak wy mnie też/ mowi P. JEsus/

karmcie

karmcie y komunikuycie/ przes jalmużne wubogich. Słuchaymy Origeneſa; Sicut ergo anima habitans in corpore, cum non eſuriat, qvantum ad ſuam ſubſtantiam ſpiritualem, eſurit tamen corporis cibum, quia copulata eſt corpori ſuo: Sic & Salvator, patitur quæ patitur corpus ejus, dicens Eſurivi &c. Tract. 34. in Matth.

18. Jużby zdami ſie komunia beła jalmuzna/ á komunia JEZUSA karmiąca/ tylko wtym rożnica; że nas P. JESUS wkomunij karmi ſobą ſamym/ ciałem y krwią ſwoją/ á my JEZUSA nie ſubſtancią ciała/ y krwi naſzey/ ale tylko temi przileglośćiami doczeſnych dobr karmiemy: Nie mełćie ſie/ kto po chrześciańſku jalmuczne daje/ ſobą ſamym karmi JEZUSA. Date eleemoſinam mowi P. wtexcie Arabſkim Date miſericordiam. Luc. 11. v. 41. Dziwne słowo! bo jalmuzna/ jeſt chleb/ pieniądz/ albo co temu podobnego: á mielosierdzie ieſt/ rżecz wſercu y wduſzy zoſtająca. Jakoż to tedy miły Panie/ jalmuzne dając/ mam dać ſame ſerca mojego afekcyą: jako mam dać ſam akt duſzy mojey/ od ſerca/ y od duſzey nieodſtempny: naucza nas Del Caſtillo; Eleemoſinâ ſic debemus ſuccurrere miſeris, ut ſi posſemus, eis etiam noſtri cordis elargiri affectũ, & compasſionem, præſtaremus. Takiey to jalmużny P. JESUS zręku naſzych pragnie/ ktorąbyſmy JEZUSA wubogich karmieli/ tak jako on nas karmi/ wN. Naśw. Sakramencie. Tak ubogich mielośćią karmic mamy/ jako gdybyſmi jeym ſerce/ y duſze naſze dać mogli/ na pokarm y komunią JEZUSOVVI. Taką tez wmiełoſiernych uczynkach JEZUSOVVI komunią dawſzy/ taki odbierzemy ſkutek; że jako wkomunij JESUS jeſt wkomunikującym/ y komunikujący w JEZUSE, In me manet & ego in eo; tak jalmużna/ JEZUSA wialmużnika/ iałmużnika w JEZUSA przenieſie. J to będzie wnim veſtigium miſericordiæ iako wniebie Anielſkim.

19. Abym nie ſzerzeł/ w JADVVIDZE S., taką oſłade przitomnego JEZUSA znayduie. Nie tylko ztąd/ co ſwiadczy życia iey hiſtoria, że; Niepodobna wyliczyc iałmużn/ ktore ćżyniela. Jałmużna jey Klaſztor Trzebnicki/ y ten S. y prześwietny kośćioł. Jałmuzna iey/ do klaſztoru/ y kośćioła Trzebnickiego wiano JADVVIGI S. dane: to ieſt; Sawoń/ y znim kolo czterech ſet wielkich y dobrych wſi/ y Folwarkow. Ex archivo Monaſterii Trebnic. Jałmużna JADVVIGI, klaſztorowi dany Folwark Olſnic/ y ze wſzyſtką dziedziną. A jeſzcze/ ztąką mielośćią/ jakiey trudno wyrazić. Sama ubogim do ſtołu ſłużeła/ ſama jeym napoie podawała zkubka ſwojego/ y mawiała ſługom; Dlatego to czymie bobyſciewy takiegc napoju ubogim nie dali. Taką mielośćią karmieła ubogich/ wybornemi potrawami: że domow zacnych/ jey pokojowe pacholeta/ mawiały: Wolelibyſmy bydź ubogiemi u Pani naſzey/ niżeli za ſtołem kſiążecym ſiadać. Sama trędowatych/ wrzodowatych/ jako Matka dzieci/ myjała. Niewiaſtom trędowatym pieniądze/ żywność/ ſzaty/ y inſze potrzeby/ jako corkom ſwoim własnym/ providowała. Słowem/ nie jalmużne JADVVIGA S. ćżyniela/ ale ſamo mielośierdzie/ jakoby ſerce/ y duſze ſwoie rada beła wubogich wlała. karmieła y komunikowała JEzuſa/ ſercem y duſzą ſwoią/ wniey tez JEſus pokazujeſie wydatnie/ jako wniebie Anielſkim/ Veſtigio miſericordiæ, napiątnowanym.

20. Mieloć/ wiere/ jako wniebie jakim/ wAnielſkich cnotach JADVVIGI S. ſie zabawiac/ czas jednak ſkracać radźi. Poſpolicie mawiamy: że znać ptaka popierzu/ J Anioła znać po Anielſkich piorach. Opiſuie nam Ezechiel/ dziwnie pięknych/ y majeſtatu naywyżſzego naybliżſzych Aniołow. Sub firmamento autem, pennæ eorum rectæ, alterius ad alterum. Ezech. 1, 33. Vatablus czyta Pennæ eorum rectæ, vira ad ſororem ſuam. Albo zhebraiſmu Pennæ eorum rectæ, fæmina ad ſororem ſuam. Podobnoc ſie to komu niezda/ żeby wAniołach miało ſie znaydować/ y pierko jedno; generis fæminini: ale/ niech to nikogo nie odraża/ bo nie ciałem te piora Anielſkie trącą/ zda mi ſie że ſwiętą/ y czyſtą mielość Anielſką/

Cornel. à Lap. Hic. przez te panienſkie jeych ſkrzidelka wyrazone. Cornel. à Lap. tak otym mowi; Quæ natura, vel exercitio pia eſt, & ſancta, ſæpe viros ſuperat, tum ob teneriores affectus, qvos habet mulier quam vir, tum ob pronitatem in devotionem, & affectum. Dla tego woleli Aniolowie miec ſkrzidelka panien/ y matron poboznych/ ze afekty panienſkie/ ogniſtſza ku Bogu wzlatuja mieloſcia/ ze bardzi rozpieſzczonym z Bogiem roſkoſzuja kochaniem. Wiec jezeli ktorey na ſwiecie Paniey chcieliby miec podobne ſkrzidla Aniolowie/ zapewne obieraliby JADVVIGI S., lotne w Boga afekty/ y nieuſmierzonym mieloſci pozarem/ w Boga uſtawicznie wybuchajace/ owe nabozne pieſzczoty. O niey mowi hiſtoria; wiele jeych powiada/ ze uſtawicznie z Bogiem obcowala/ y bela czula/ y modlac ſie/ y chodzac/ y ſzukajac tego/ ktorego duſza jey mielowala: á ſerce jey zawſze mieloſcia gorzalo/ tak/ iz ſpac nie mogla/ pragnac do Boga/ jako jelen do zrzodla wody. Znaycież potych piorach anielſkich/ ze Aniolem to jeſt zywym y Anielſkim niebem jeſt/ JADVVIGA S.

21. Jeſzcze jednak ſkrzidla Anielſkie Ad ſororem ſuam do ciebie Nayſlicznieyſza y nayczyſtſza/ Naſwietſza ſieſtrziczko Anielſka/ Panno Matko MARIA, ſa obrocone. Skrzidla luciperowe/ ktoremi chcial az na majeſtat Bozy wzleciec/
In Apocal. nova Raptu 2do. bely naprzod od wrocone od Naſw. Panny. S. Amadeus znacznego obiawienia relacya taka czyni; ze zaras poſtworzeniu Aniolow/ pokazal ſie jeym Bog/ wpoſtaci przisſlego CHRISTUSA. Apparuit nobis, mowi Aniol do tego S./ in forma talis hominis, qualem poſtea aſſumpſit, &c. Dixit DEUS; Sciatis me decreviſſe, & magno conſilio firmaſſe, hominis naturam aſſumere: voloque homo eſſe, & in utero unius mulieris concipi, & ex ea naſci. Et ſubdidit, ego ero homo, & homo erit DEUS, & ſi DEUS, ergo DEUS veſter, & Dominus veſter, Rex veſter, & Princeps veſter: & vos omnes ſubjiciemini poteſtati ejus, coletis eum, & adorabitis, ſicut me ipſum. Qvia ego & ipſe una perſona erimus, unica adoratione odorabimur à vobis. Illam etiam mulierem, quam in Matrem elegi, præponam omnibus vobis; ipſa erit Regina veſtra, honorabitis & coletis eam, tamquam Genitricem DEI, & Domini veſtri. Hoc volo, hoc mando, hoc vobis jubeo. To zabolalo lucipera/ y bunt wniebie/ nietylko przeciwko CHRISTUSOVVI, ale przeciwko Naſw. Pannie zaczal. Pennæ averſæ à ſorore. Skrzidla jednak S S. Aniolow bely mieloſcia/ y poddanſtwem obrocone do Naſw. Panny; Tunc Raphael ſubjunxit, (wypiſuie replike Anielſka na bluznierſtwa luciperowe S. Amadeus.) Si mulierem illam præfert omnibus nobis, hoc eſt quia DEI Genitrix eſt, & erit. Ztad S S. Aniolowie woyne z luciperem poczeli/ nietylko oczeſc JEZUSOVVę, ale oczeſc/ o poddanſtwo/ y ſluzbe Naſw. Panny. A nietylko za wzgarde CHRISTUSOVVę, ale tez za wzgarde/ y nieſluzbe Naſw. Panny/ wſzyſtey czarci wpiekle goreia. Azá oddane juz wtenczas poddanſtwo/ y przijeta ſluzbe Naſw. Panny/ wyſokie krzeſla odziedziczeli/ y zywemi ſtali ſie niebioſami dobrzi Aniolowie.

22. Skrzidla luciperowe/ bely tez Verſæ ad ſororem, do Ewy/ naypierwy z diablem pobrataney: tak dalece/ ze ſlugom napotym ſwoim/ ktorzi winieniu Bachuſa/ pierwſzego obzarſtwa promotora/ lucipera ccieli/ ordinowal tenze luciper/ obrzedy takie; Aby bezbozne ofiary czynieli/ Coronati ſerpentibus, Evantes, & Eva, Eva vociferantes. A przyczyne tego powiedzial S. Epiphanius; Evam illam, quam primus ſerpens decepit, invocantes. Mial ſmak/ y ukochanie ſwoje w Ewie luciper/ kiedy pomogla mu ludzi ſpoſobic/ do wzgardy/ y zapomnienia Naſw. Panny: przetoz etc.

23. J tyś ſioſtra Aniolow/ y wcielonym Aniolem JADWIGO S., y ſkrzidla Seraficzney mieloſci twojey/ po Anielſku/ do Naſw. Panny obrocone bely.

Swiad-

Swiadkiem zycia jey historia; Matkę BOZA jako słuszna jest/ nade wszystkie milowała. Dla tego przy sobie zawzdy obrazek jey rzezany nosiła/ y onym wiele chorob ludzkich leczeła/ y do więkßey się miłości ku tey Pannie Naśw. zapalała. y dziwnym umysłem poymowała/ jakiey jest chwały/ y godności wniebie. Potąd historia. Czemu/ proßę was/ prędko począśię zycia Bernarda Sw. święte y świątobliwe corki jego/ na to mieysce wprowadziela? chyba przeto/ że Anielskiey miłości jey skrzidła/ ku Naśw. Pannie obrocone beły. Potußała/ że zniemi/ oycżyśty Bernarda Sw. przywiley odziedziczyc mogła/ y do słodkich jey macierzinskich piersi bydź przisadzona. Czemu cuda tak znamienite czyniąc/ pokrywała obrazkiem Naśw. Panny? tylko żeby nie jey świątobliwości/ ale zasługom/ y przyczynie Naśw. Panny przipisane beły. Nie Anielskiez to skrzidełka Rectæ ad sororem suam? Czemu/ zobrazem Naśw. Panny pochowana bydź chciała. tak jako Bernard S. przed ołtarzem Naśw. Panny? Czemu po śmierci wziąc sobie/ owßem gwałtem wyrwac obrazu Naśw. Panny/ ścrupiała ręka JADVVIGI S. niepozwoleła? tylko dla tego że jako o Bernardzie S. świadczy zycia jego historik że do grobu na piersiach swoich relikwie S. Thadeußa Apostoła położyc rozkazał; Eo utiq; fidei & devotionis intuitu, ut eidem Apostolo, in die communis resurrectionis adhæreret. Tak y JADVVIGA S., aby na sąd ostatni/ y na wieczne zmartwywstanie/ miedzy Aniołami/ przi boku krolowey Aniołow stanąc mogła/ znią nawieki zyiąc: y umarłe ciało swoje/ wgrobie z Naśw. Panną łączeła. Tak znamy/ znamy zpiot Anielskich/ że Aniołem wciele. Zywym y dziwnym niebem beła JADVVIGA S. Bernard. Bonæ Vallis Abbas. Vitæ S. Bernard. L. 5. C. 2.

24. Jatym kończe. Piotra S. uczyniel P. JESUS naywyzßym Apostołem/ y odźwiernym nieba/ aprzecie y JANA S. znim wyrownał. Sluchaymy. S. Piotra Damiani Commisit namq; DOMINUS Petro claves Ecclesiæ, voluit & B. Joanni custodiam MARIÆ delegare. Utraq; nimirum Mater, Mater MARIA, Mater Ecclesia. Wtym podobno nierowni; że Piotr S. kluczny niebieski/ a Jan S. kluczem jego do nieba wpußczony? poradzmy się tegoż S. Kardinała; Non est præsumptivè cælum dicta Venerabilis V. MARIA: atq; ideo, B. Joannem, Dominus quodammodo cæli clavicularium esse constituit, cum B. genitricis suæ eum decrevit esse custodem. Nietrzeba beło Janowi S. kołatać/ y prośić Piotra S. Otworz do nieba/ miał klucz donieba/ gdy miał Naśw. Pannę/ ktorey beł strożem/ sługą/ y kochaniem/ Toż widzę w JADVVIDZE S. jako wielom ztego Klaßtoru Trzebnickiego niebo otworzeła JADVVIGA S. tak y nam otworzie może. Wiec ty ktoras y niebem zywym/ y niebo otwierać możeß JADVVIGO S., otwocz nam zamkniete gniewem Bozym niebo/ przes ten klucz nieliestki przes Naśw. Pannę/ ktoreys wiernie służeła.

TRZECIA CZĘSC,

albo Trzecie Kazanie na Konkluzyi.

1. Niebo owo / wierzch swoy pod samemi Naywyzßego nogami mające/ na ziemię znižone/ pokazał BOG ludziom/ jako rzekłem wczora/ kolorem ßafirowi podobne/ Sub pedibus ejus, quasi opus lapidis saphirini, & qvasi cælum cum serenum est. I wßyścy teras/ takiż/ wpogodnym niebie color widzemy. Pytam tedy takieli to własnie niebo/ jakim się woczach naßych representuje? O jako inakße/ daleko jaśnieyße y piękniejße. Cæruleus enim color, quem in cælo videmus, nihil aliud est, nisi maxima altissimæ lucis profunditas: quæ quia nullo colore miscetur, nullumq; habet terminum, hinc oculum absorbet, perstringit, & hebetat, ut videatur esse cæruleus oculo, cujus acies infirma, in eo perspiciendo succumbit. Exod. 24. v. 10. Corn. à L. in Apoc.

2. Niebo nàße/ niebo żywe/ niebo nad niebioſá wynieſione/ niebo Anielſkie/ y nad wielu Aniołow BOGA bliżße/ JADVVIGA S. niebieſkiemi cnot ſwoich włáſnoſciami y ozdobami/ juzeſmy widzieli wnieoßácowaney pięknoſci. Dayże kto zdanie ſwoje/ czyli taká włáſnie wpięknoſciach ſwoich jeſt JADVVIGA S. jáká ten zájąkliwy jezyk wyſtawiel? O jáko dáleko zacnieyßá/ ſlicznieyßá jeſt! Ze albowiem cnoty jey/ prawie miary y liczby nie miały/ y ozdoby też jey wowey nieſkonczoney chwale/ jáſnoſcią nieſkonczonego BOGA ubráne ſą: Hinc, oculum abſorbet, perſtringit & hebetat. J owßem rozum y jezik tempi ozdobá JADVVIGI S., ze y titulu ozdobem jey znaleść rownego niemoze.

3. Málo názwawßy ją niebem: bo jáko zmyſlona kiedyś Pandora, od wßyſtkich bożyßczow ſkładane mająca piękności/ tym ſamym nad wßyſtkich pięknieyßą bydź miała: Ták ná ozdobienie człowieká/ ze wßyſtkie ſie nie jáko ſprziſiegły niebioſá: y to influencyami ſwojemi ná ozdobe jego ßafują/ cokolwiek wſobie wßyſtkie naypięknieyßego mają: (Imaginati ſunt philoſophantes, mowi Kanclerz Sorbony/ quod per actiones cæli corporei, per orbem ſtellarum atq; planetarum, & per omnia Zodiaci ſigna formatur corpus humanum, influuntq;, & imprimunt in ipſum, concatenatione quædam indiſſolubili) idzie zatym/ ze wßyſtko wſobie mając/ co wßyſtkie niebioſá/ pięknieyßy jeſt jeden człowiek/ niz wßyſtkie niebioſá. J málo ták ſliczną JADVVIGĘ S. niebem titułowáć.

Joan. Gerſon.

4. Málo názwawßy niebem Anielſkim/ bo wproporcyi zprzeſzłego diſkurſu dáli poſtępując/ moze człowiek nád Anioły bydź pięknieyßym. Lubo albowiem Aniołowie niemogą illabi, niemogą wſiąknąc wſáme dußy náßey wnetrznoſci/ przecież; Proportionali ſimilitudine poſſumus dicere, quod ex diſpenſatione DEI gratuita, quælibet cæleſtis hierarchia, à ſummo usq; deorſum per omnem juncturam ſpiritualem, influere habeat in humanum ſpiritum, quilibet Angelus ſuo modo, mediatè, vel immediatè. mowi tenże Kanclerz Paryſki. Jáko tedy bogatßy jeden Krol/ nád wßyſtkich kroleſtwa ſwojego obywatelow choc tylko po troße kázdy ná krolá ſie ſkłáda/ ták pięknieyßy nád Anioły moze bydź człowiek/ gdy wßyſcy ná ozdoby jego ſkłádają ſie Aniołowie. Ztąd y JADVVIGA S. pięknieyßá nád Anioły/ ktorey wßyſtkie prawie chory Anielſkie/ ſkładały ſie náżyczliwe dußy jey ozdobienie/ y zbogacenie: ták/ ze co S. Kárdinał Oſtienſki o Marßałku JEZUSOVVYM Janie S. rzekel/ to my o JADVVIDZE S.

S. Petr. Damian. in Nat. S. Joan.B. Ser.3.

rzec możemy; Omnium Sanctorum particeps factus eſt (ia mowie facta eſt) choris, quia nulla ſibi virtus defuit ſanctitatis. Kto pobozną przipátrzi ſie JADVVIDZE S. bogomyſlnoſcią/ wßyſtkich chorow Anielſkich wniey ozdobne znaydzie oslády. O ná tedy ná niebie jáko ſliczna Pandora, jezeli nie nád wßyſtkich/ nád wielu przecie pięknieyßá Aniołow/ y mały to jey tituł Anielſkim titułowáć ją niebem.

Niebem radſzy uboſtvvionym obaczemy JADWIGĘ S.

2. Cor. 12.

5. Doctor narodow mowi oſobie; Scio hominem in CHRISTO &c. raptum hujuſcemodi, usq; ad tertium cælum. Ktore to niebo trzecie? S. Thomaß po Anielſku mowi. Dici poteſt tertium cælum contemplatio DEI, ſecundum gradus cognitionis, qua DEUS videtur: quorum primum pertinet ad Angelos infimæ hierarchiæ, ſecũdum ad Angelos mediæ, tertium ad Angelos ſupremæ. Do tego to tedy naywyßego niebá/ wynieſiony beł Páweł S./ wktorym juz uboſtwione naywyzße owe niebioſá/ Throni/ Cherubinowie/ y Serafinowie/ P. BOGA oczywiſcie poznáwają. J luboc zas znowu wrocony do ciáłá Páweł S. zeł ten zywot doczeſny/ okiem dußy przićiemnionym: przecież niech nikt nie rozumie/ zeby niemiał y tu naziemi ozdob y właſności niebá uboſtwionego/ wſobie utájoney. Mihi mundus crucifixus eſt & ego mundo. mowi ſam o ſobie. To

In Summ. 2. 2. q. 175. a. 3. ad 4.

Ad Gal. 6. v. 14.

pewnie

pewnie na Kalwaryi Pawła Sw. ßukać trzeba/ jako ukrzizowanego? owßem wtrzecim niebie; Qvi vero raptus eſt usq; ad tertium cælum, crux illi eſt omne cui mundus inhæret, & his adhæret, quæ mundo crux eſſe videntur. mowi S. Bernard. O S. oycze/ to to trzeciego/ uboſtwionego nieba dowody? bydź ukrzizowanym/ od wßyſtkiego ſwiata za złoczynie y poſmiewiſko poczytanym/ utrapionym/ przeſladowanym? rozum tego ludzki pojac albo niemoże/ albo niechce.

6. Przecież tak jeſt/ prawdziwie; Piotr S. opiſuie nam niebo/ juz widzeniem BOSTVVA uboſtwione. Hereditatem incorruptibilem. Text Grecki czyta amiantinam. Kamien to amiant/ ale taki/ ktory ſie przaść jako len pozwoli: y ßaty zniego bywały. Mowi otym kamieniu Plinius; Amiantus divinitatis, utpote puriſſimæ, imago: qua de cauſa Brachmannes veſtes ex amianto ſibi conficiebant, ut divinitatis de ſe ſpecimen ederent. Jednak zkłamliwego uboſtwienia Brachmanow zewlokßy: niebieſkie dziedzictwo/ taka jeſt amiantowa ſukienka. Chcecież Swietego ktorego wtey ßacie uboſtwienia obaczyć? patrzcie wprzod na własność amiantu; Ex amianto telas conficiunt, qvæ in ignem conjectæ accenduntur qvidem, aguntq; flammas, ſed nulla amiſsâ parte, nitidiores evadunt. Wpiecu/ wutrapieniu/ na ſwietego jakiego patrzcie/ á jeżeli wnaywiekßym uciſku/ ani weſołości na twarzi/ ani ſpokoyności umyſłu wdußy nietraci: totobarwa uboſtwionego nieba. y owßem ſamo uboſtwione niebo/ Hereditas amiantina. Qvi raptus eſt usq; ad tertium cælum, his adhæret quæ mundo crux eſſe videntur. Wſak Franciſzek S. beł jako uboſtwione niebo/ wſamego ukrzizowanego JEzuſa obleczony? ſłuchaycież co mowi; Tanta eſt gloria quæ me exſpectat, quod omnis pœna me delectat. Amiantowato ſukienka.

Margin notes: 1. Pet. 1. v. 4. — Plin. L. 36. C. 19.

7. Jednegoż wieku z Franciſzkiem S. żeła JADVVIGA S., jednegoż ducha/ jednakowez uboſtwione niebo/ wniey znaydziecie. Patrzcie na ſmaki jey wuciſkach nienaſycone/ á wnich z ſamego nieba wamiantowa ſukienkę ubrana obaczycie. Włoſienice z konſkich y wielbladzich włoſow JADVVIGA S. zawße na ſobie noſiła: ale nadto/ pas z wielbladzi grubey ſierci/ pełen oſtrych węzłow tak na ciało wiązała że wielkie rany wnim wyzerał. A tak długo/ aż ſie zdarł/ y już zażywaćgo niemogła. Więc gdy roſkoßy tak dobrowolnego utrapienia/ pozbeła JADVVIGA S., rzecz nieſłychana/ Swiety jeden nieznajomy człowiek/ do pokoiu jey prziſzedł/ y woreczek jakiś JADVVIDZE S. z prezentem podał. Rozwinie JADVVIGA S., aż pas okropny/ z wielbladzi ſierci zrobiony/ z wielką pociecha obaczywßy/ caluje/ dziekuje. A przitomna Xiezna ANNA/ (niepoznawßy ſwietego) grudzić poczeła; Jakeſłu ſmiał wniść? jakos ſie poważeł Xieznie rzecz tak brzidka ofiarowac? JADVVIGA zaś S. coż inßego? tylko ziednowiecznym ſobie Franciſzkiem S. mowiła Tanta eſt gloria quæ me exſpectat: quod omnis pæna me delectat. Sadzcież jeżeli nie uboſtwionym niebem JADVVIGA S.? ktora ſamo niebo wbarwe ſwoie ſtroiело. Hereditatẽ amiantinã.

Margin note: Ex vita S. Hedw. manuſcripta in Monaſter: Trebnic. aſſervata.

8. Nietak ſobie piſzcie ſwietych/ jako jeych widzicie: Stawia ſie ſam S. Paweł przed oczy waße/ trzeciego nieba rezidentem; Conſedere nos fecit in cæleſtibus, in CHRISTO JESU. á zaż niebeł uboſtwionym y żywym niebem/ tak wnibie rezidujacy/ obok z Chriſtuſem Paweł S.? Powiedzcieżmi/ jakim też ſobie Pawła S. imainujecie/ tak obok z Chriſtuſem zaſiadajacego? pewnie wpurpurze/ pewnie wkoronie/ pewnie na złotym majeſtacie? Niedawamſie jednak melic S. Grzegorz W.; Tunc Paulus fortaſſe in carcere tenebatur, cum ſe conſedere CHRISTO in cæleſtibus teſtaretur. Oſkrita á dziwna ſwietych pieknoſci! wſiermiegach/ włancuchu/ wkaydamach/ zwiazany/ wwiezieniu/ wreku katowſkich/ wykrzikuie/ nie tu ja/ nie tu/ ale wniebie/ z JEzuſem uboſtwiony/ z JE-

Margin notes: Epheſ. 2, 6. — L. 31. Moral. 619.

ny/ z JEzuſem kroluie / z JEzuſem obok zaſiadam. Kiedyby kto beł widział
JADVVIGĘ S., pokoy ſwoy xiazecy dobrowolnym wiezieniem cżyniaca: kiedy
mocno pozamykawßy/ Pannom ſługom ſwoim bic ſie/ y ſiec bez miłoſierdzia
kazała: tak krwia własna upurpurowana obaczywßy: czyliby rzekł beł ze
JADVVIGA S. teraz z Chriſtuſem uboſtwiona / obok ſiedżi y kroluie. Ktoby beł
widział/ kiedy JADVVIGĘ S. ſproſni diabli/ wpokoiu jednym okrutnie tluć po-
czeli/ te tylko jedne na oczy wine jey wyrzucajac; Czemus tak Swieta! y wście-
kłym wrzaſkiem powtarzajac y plagi y słowa; Czemus tak Swieta? czyliby
rzekł beł ze to niebo uboſtwione JADVVIGA S. lubo teraz wkatowſkich piekielnych
reku: A przecie tak jako Paweł S. mogła na tenczas mowić Conſedere non fe-
cit in cæleſtibus.

9. Na Stefana też S. oczy obrocmy: kiedy grad ow kamieni/ na niego le-
Act.7.v.55. ciał/ y zabijano niewinnego/ aż on woła; Ecce video cælum apertum, & JESUM
ſtantem à dextris virtutis DEI. Tak czerſtwy wzrok majacy wgodzine zaboju
ſwojego/ że az wnaywyżßym niebie JEzuſa widział/ azaż niebeł z Pawłem Sw.
do boku JEzuſowego przimkniety/ y uboſtwiony Stefan? Wyniknie ta pra-
wda na oko / gdy uwazycie / czemu Vidit JESUM ſtantem? S. Auguſtin mowi;
Super Novum Test. In Stephano, Salvatoris cauſa patiebatur; ideo ſedente judice DEO, ſtans ap-
paruit, quaſi cauſam diceret. O niewypowiedziana godności cierpiacych
Quæst.88. dla Boga! wiecie ze godzina śmierci/ godzina jeſt ſadu Bozego partikularnego:
á w S. Stefanie patrcie jako ßczeſliwa: oblokł wosobe ſwoje Stefana JESUS,
y ſiebie wosobe Stefanowe / ze jakoby naziemi Stefan beł JEzuſem / á JEſus
wniebie Stefanem / tak ow ktory ſiedzyna prawicy u Boga Oyca / wgodzine
ſadu Stefanowego/ Sedente judice DEO, ſtans apparuit, quaſi cauſam diceret.
Jakoby mowiac Oycu niebieſkiemu; Patrz Oycze Boże/ ze ten Stefan dla mnie
cierpiacy/ jeſt mna uboſtwiany: Stefana wiaza/ mnie JEzuſa wiaza/ Stefan
obwiniony/ ja obwiniony/ Stefana kamionuja/ mnie kamionuja. In Stephano
Salvatoris cauſa patiebatur. Wiec jako naziemi/ tak y wniebie/ niech ja w Ste-
fanie zwycieze: jako dla mnie JEzuſa/ tak dla Stefana mna uboſtwionego/
niech bedzie niebo otworzone. Ta to jeſt godność niebios zywych/ świetych mo-
wie / choc wuciſkach bedacych/ ze jakoby JEzuſami beli / ſa uboſtwionemi nie-
bioſami. Conſedere nos fecit in cæleſtibus, in CHRISTO JESU.

10. JADWIGA S. takimże ſie uboſtwionym niebem/ na ziemi pokazała.
Bierze przed ſie poſiy / y wody napoie: az ci jako Stefana kamionuja za to
JADVVIGĘ S., ci ktorzi do Zenrika Xiazecia meza odnoßa/ o niediſkrecia nad ſoba.
Bierze poſtne na wßyſtko zycie mias nie jedzenie: ázci drugi na nie leci kamien/
owßem wiele/ bo y Biſkupow / y Oparow / y Spowiednikow y corki/ y Syna
Zenrika/ nagany ponoſi. Na waß ſad N. dawßy/ tak ukamionowana JADVVI-
GĘ S. rzeczecie/ że JESUS cierpi w JADVVIDZE S. y dobrze oſadzicie: bo tylko
patrzcie/ kiedy tak nagany od wßyſtkich cierpiaca JADVVIGA S. na modlitwe/
y Mßy S. ſłuchanie do kościoła przichodziela/ ſuknami ze wßyſtkich ſtron nakry-
wać ſie kazała. Wiecie czemu? bo roziaśniwała twarz / y boſtwiała niejako
vv JADVVIDZE S., przetoż krela ſie z tym. Ale nam / jawnie przecie uboſtwio-
nym niebem ſie pokazuie/ ze na takie w JADVVIDZE S. Spectaculum zawolać
kazdy może; Ecce video cælos, & JESUM.

11. Niebo uboſtwione nie jeſt bez muzyki. Kanclerz Sorbony Jan Gerſon
mowi onim; Cælum eſſe velut inſtrumentum DEI glorioſi. Moze y człowiek
bydż tak melodynym niebem/ jezeli bedzie takim / jakiego Anielſki Doctor opiſał;
Homo vivum organum. Inſtrumentem, y organami Bożemi. Azebyśmy taka
wſobie muzika Boga rozweſelać umieli / ſtawiam przedoczy waße cała organ
ſtrukture tak wiele głoſow/ tak wiele tramb wſobie majaca; ktora gdy medrzec
jeden

jeden widział/ y słyßał/ y uważał/ jako naywiekße tramby znaymnieyßemi/ naymnieyße znaywiekßemi / zgodna konsonancya/ wiedne się piosnkę składały/ przidał jeym należyte epigraphe; In uno spiritu concordant omnes. Jakoby wßystkie jedne duße miały/ tak wiednosz godzą. Jeżeli człowiek tak chrześciańską miłością będzie zblisznim spoiony/ że by naywiekßym beł/ przecie naymnieyßemu wkondolencyi koresponduje/ y gdy utrapieni flet rozpußczą/ on też jakoby jedne znimi duße miał / wykonywa rozkaz Apostolski; Flete cum flentibus, idipsum invicem sentientes. O jako wdzięczną Bogu wsercu wystawi muzikę! Organum vivum, y jako niebo/ będzie Instrumentum Dei gloriosi. Ba owßem będzie przes to ubostwionym niebem. Zubostwionego na ziemi nieba zPawła S. miarę weźmimy. Mihi mundus crucifixus est & ego mundo glos to ztrzeciego nieba/ jakom już namieniel; ale się przisłuchaycie jakim tonem się rozlega: Crucifixum enim mundum videbat, obligationibus vitiorum: & ipse crucifigebatur ei, per compassionis affectum, mowi Bernard S. Rom. 12. v. 15. & 16.

12. Jztych widomych niebios dowod mamy/ Cælum & terra transibunt mowi onich zbawiciel. Ale się ziemia składa przywilejem Boskim/ że niezginie; Terra autem in æternum stat, Idest permansura est mowi Vatablus. jakoż to tedy Cælum & Terra transibunt? Przeminie niebo / gdy się wzacnieyßą postać przemieni/ y zmartwstającemi uwielbionemi / y ubostwonemi ludzmy / niebo też niejako zmartwywstanie uwielbione y ubostwione. In resurrectione enim universali erit resurrectio, renovatio, & glorificatio, non solum hominis, sed & cælorum, terræ & totius mundi. Wiec co rozumiecie? przes co te nieczułe stworzenia/ dosłużą się takiey ozdoby? Przes to / że ten wdzięczny instrument Boży / swoim też fletem, piosnkę / politowania / nad utrapieniem sług Bożych wyprawuje. In præmium hujus compassionis, & servitutis, cum homine resurgente, resurget ad gloriam. mowi à Lap. O toż sposob / jako niebem ubostwionym bydź każdy możeß. In uno spiritu placz zplaczącemi. Matth. 24. v. 35. Ecclesiastis 1. v. 4. Corn. à L.

13. JADWIGI S. kondolencie nad nießczęściem bliźniego obaczcie: Jnßych tysiąc minawßy/ biorę owego nieprzijaciela głownego mężowi jey Henrikowi / y złego człowieka. Ktorego poimawßy Xiąże JADVVIDZE S. aby niewyprosieła niewspominając/ przed świtem obiesić rozkazał. Widziała / mowi historia, JADVVIGA S. wduchu owłuczynek/ ktory się stał na świtaniu. Czyliż nieuboliwała? czyliż rowney (jako ow złoczyńca) na sercu śmierci nie ponosieła? stawa tedy przed obliczem Bożym / crucifixa compassione: á po długiey modlitwie/ wkilka po obießeniu godzin/ poczęła Xiąże Henrika o okrucieństwo strofować/ y prosić/ aby jey obießonego darował. Darował; á S. co predzy zwozem po niego zajechać rozkazuje: bydzą wßyscy/ jakoby zniewczesny pomocy/ jednak ten instrument Boży JADVVIGA S., ztakiey politowania melodyi/ ubostwionym się niebem pokazała: gdy kilka godzin nażubienicy wiß ącego/ zywego/ owßem zmartwiwstałego odebrała. Azaż nie bolała JADVVIGA S. nad owa chrześtiną swoią / zpogaństwa nawrocona/ gdy jey prorokowała: Czemu się o ten doczesny żywot staraß/ gdy predko maß umrzeć: á zafrasowana znowuż proroctwem ciężeła. Umrzeß prawi / y znowu ożyeß. Tak się stało/ bo przes trzi dni jak umarła będąc ożeła/ niewatpie/ że zywotem przes litość JADVVIGI S. otrzimanym. A jeßczeß niewidzicie niebem ubostwionym chwałę zmartwywstania majacym/ tey świętey Krolowey kiedy umarłym zmartwywstanie/ wdzięcznym litości fletem, u Boga wygrawa.

14. Jan S. Ewangelista reprezentuie nam stroy nibieski; Vidi civitatem sanctam, Jerusalem novam, descendentem de cælo, à Deo paratam, sicut sponsam, ornatam viro suo. Zalecam ten stroy/ przipatrz się mu każdy/ bo dla mody na ziemie sprowadzony. Nietylko mi/ to się podoba/ że widzę sam P. Bog stroieł Apoc. 21, 2.

to nie-

Corn. à L. to niebo żywe: ale tez/ y owßem bardzi/ widząc ornatam viro ſuo. Wielki ſcriptuziſta ieden przeſtrzega/ że to viro ſuo, nie ieſt Dativus, jakoby na oddanie oblubiencowi uſtrojono to żywe niebo: radßy Ablativus. Jako niegdy Cornelia, perlami, y sprzętem uſtroienia ſwojego/ nazwała ſynow ſwoich: Tak y tu CHRISTUS oblubieniec duß naßych/ ſtał ſie oblubienicy ſwojey Mundus muliebris ßata godowa/ kleynotem/ y kraſą wßelaką/ ſobą ſamym to niebo żywe ſtroi. Ornatam viro ſuo. Sądzcież jeżeli to nie uboſtwione niebo? y ſłuchaycie Auguſtina S. Nos omnes, cum capite noſtro CHRISTO, CHRISTUS ſumus. Aza nie ſamym ſobą zdobieł y ſtroieł P. JESUS JADWIGĘ S. kiedy na tym chorze Trzebnickim/ do krzyżem poległey/ z nieba w krucifix ſtąpieł/ y do niey pełne pociechy ſłowa z krucifixa mowieł: y odiętą od krzyża ręką/ oycowſkie dawał/ tey mieley cerce ſwojey/ błogosławieńſtwo.

15. Gdy ſie tez temu przipatruię że niebo to Bogiem uſtrojone/ widział Jan S. na ziemię ſtępujące/ radbym wiedział kto uboſtwione niebo na ziemię ſprowadzieł? S. Dionyzi mowi/ że modlitwa/ jeſt łancuchem/ ktorym niebo na ziemię przyciągnąć/ y ſiebie w niebo windować możemy. Wieć ktoż ſkuteczni jako JADVVIGA S., przichelała ku ziemi niebo/ pałającą y w niebo wynieſioną modlitwą ſwoią. To ſwiadczą tak czeſte/ y tak wyſokie jey zachwicenia/ to ſwiadczy ciało jey na modlitwach w gorę od ziemie wynieſione. Swiadczy jaſność niebieſka/ na modlitwach ciało jey otaczająca. Swiadczy tak czeſta wizita/ y przitomność ſwietych/ że złotym modlitwy JADVVIGI S. łancuchem pociągnione niebo do pokojow jey/ do choru/ y kośćioła Trzebnickiego zchodzieło. Bardzi jednak ſkuteczne nieba na ziemię pociągnienie Grzegorz S. pokazuie; In ipſa immolationis hora, cælos aperiri, & imis cæleſtia jungi. A to u mnie w wielkim reſpekcie/ że nie w godzinę komunii/ ale w godzinę ofiary przi Mßy niebo na ziemię ſtępuje. Tak jeſt zaprawdę bo mowi Jan Gerſon/ że w ten czas nie jedna ręka kapłana ofiarującego/ Boga y z niebem na ziemię pociąga/ ale wßyſtkich przitomnych y z kapłanem ofiarującym ſerce łączących ręce/ Boga Oyca/ ktoremu ofiarę czyniemi/ na ziemię ſprowadzają. Offert FILIUS, offert SPIRITUS S. offerunt Angeli, offerunt Sacerdotes, offerunt fideles aſſiſtentes, qui quanto plu-
Joan Gerſon. res ſunt & devotiores, tāto fit acceptior, oblatio, quod valet pro celebrātibus in medio, ſeu patenti eccleſiæ loco. Tu ſingulariter & efficaciter offers, Virgo benedicta, vita, dulcedo, & ſpes noſtra. Tak złączoną ſiłą/ z dużą ſamemu Bogu/ y z niebem/ y niebieſkiemi na ziemię ſciąga ſkarbami JADVVIGA S. tako ſiłą ciągnęła niebo y z Boſtwem na ziemię. Albowiem naprzod/ ſłuchaniem Mßy S. tak ſie naſycić nie mogła/ aż ſłudzy jey mawiali; Naßa Xiężna/ tileby Mßy rada ſłuchała/ ile jeſt kapłanow na wßyſtkim ſwiecie. mowi hiſtoria. A przi tym nigdy niechciała aby Mſza S. w pokoju jey ofiarowana beła: bo chciała aby gromadną ſłuchających Mßy pomocą/ tym ſkuteczni niebo y z Boſtwem na ziemię ściągnęła. Na każdą mßą/ mowi hiſtoria, cokolwiek na ołtarz y ofiarę/ albo ſama JADVVIGA S. nioſła/ albo przez ſługi ſwoie poſłała. O jako ſielną pomocą dokładała ſie aby niebo y Boſtwo na ziemię/ in ipſa immolationis hora, pociągnąć. Jakoż tedy wątpić że tak w duße ſwoie gwałtem niebo ſciągając/ beła y JADVVIGA S. Ornata Viro ſuo, ſamym oblubieńcem niebieſkim ozdobioną: beła niebem uboſtwionym.

16. Jeßcze Jan S. to niebo opiſuie/ jako pannę zaslubioną; Deſcendentem quaſi Sponſam. O piękneś Bogiem uſtroione niebo w panieńſtwie! słuchaymy tylko drugiey jegoż relacyi; Vidi, & ecce agnus ſtabat ſupra montem Sion, &
Apocal. 14. v. 4. cum eo centum quadraginta quatuor millia, Virgines enim ſunt. Czemu nie po zakwitłych dolinach/ ale na wynioſłey jakieys gorze/ ſwięte Panny z oblubieńcem jeych pokazano? dochodzę przyczyny/ z ſłow S. Nazianzena; Effulſit caſtimo-

ſtimonia dividens. Czyſtość panienſka/ jeſt jako dzielnica/ ſwiat ten blotny od=
gradzajaca: jeſt oddzielone od ziemie/ á ſamo miedzy niebioſa/ á niebioſa ubo=
ſtwione nalezace niebo. bo jeſt; DEI imago reſpōdēs ad ſanctimoniam Domini.
mowi Auguſtin. S. wrala owſzem TROYCE Przen. Panienſtwo obleczone;
Prima TRIAS virgo eſt, mowi S. Grzegorz Theolog, TROYCA Przen.
uſtroione jaſnieie panienſtwo. Refert enim & exprimit virginitas imaginem Corn. à L.
Sanctiſsimæ TRINITATIS, præ aliis hominibus; Sancta enim TRINITAS,
prima Virgo eſt, PATER enim eſt ingenitus: FILIUS eſt ἀμήτωρ, quia à ſolo
PATRE ſine matre genitus: SPIRITUS S, non generatur ſed ſpiratur.
Nalezy do takiego uboſtwienia JADVVIGA S. ktora tak wielka miełością/ ten
Klaſztor Trzebnicki/ jako gore y niebo panienſkiey czyſtości ufundowala. Zdo=
bia albowiem JADVVIGE S., ozdobione TROYCA Przen./ tu zyjace oblubienice
CHRISTUSOVVE. Poſłuchaycie tylko co BOGIEM rozpieſzona duſza jedna mowi
Fulcite me floribus, ſtipate me malis, quia amore langveo. Czegolito chce ta Cant.2. v.5.
pieśćka Boga: Chce/ nietylko własnych cnot owocami bydz w duſzy ozdobiona/
ale y tych/ ktorych Bogu poziſkala: tych ſie kwiatow upomina; Fulciri quærit S. Gregor.
floribus, ſtipari malis, ut requieſcat in bono opere proximi. Tym prawem/ Hom.15. in
y JADVVIDZE S. nalezy/ to niebo/ nalezy ten JESUS, nalezy ta TROYCA in Ezech.
Przen./ ktora tak liczne woyſko panienſkie/ tu w tym klaſztorze jaſnieie. Nalezy
zatym uboſtwione niebo uznac vv JADVVIDZE S.

17. Zoſtawuie te gadke Filozofom/ czyli okragle/ czyli kwadratowe jeſt niebo?
Ja/ to niebo ktore Jan Sw. widzial na ziemie ſtempujaze/ ztad uznawam ubo=
ſtwionym; bo lubo niſze y obrotne niebioſa ſa okragle/ przecie to/ ktore ſtoleczna
reſidencya ſwoia Bog uboſtwiel/ jeſt kwadratowe. Extendens cælum ſicut pel- Pſ.103.
lem. Sicut cameram czytaia ſiedmdzieſiat. Cælum factum eſt in modum ca- S. Clem.
meræ, inſtar quadrati lapidis ſtabile. mowi S. Clemens. toz trzima S. Athana- Conſt.
ſius, Baſili, Chryſoſtom, y inſzy. To niebo ktore Jan S. widzial/ Civitas in qua- Aplicar.
dro poſita eſt. Greczyn czyta Civitas quadrangula eſt. A ze to niebo w ſercu L.7. C.36.
ludzkim bywa/ Cælum factum eſt in modum cameræ: bo anatomizuycie tylko
to ſlowo COR, abedziecie mieli poczatkowe litery tych trzech ſlow; Camera,
Omnipotentis, Regis. Toz niebo uboſtwione w ſerzu ludzkim. Chcetez przi=
tym wiedziec/ z iakiey materyi ſciany tego uboſtwionego pokoiu/ ſerce ludzkie bu=
duie? S. Katarzina Senenſka mowi/ ze maja bydz Ex tabulis volūtatis. y ſwiad=
czy oniey/ hiſtoria ze wyzuwſzy y wyrzekſzy ſie woli ſwoiey/ taz Katarzina Sw./
z poddanſtwa pod wola Boza zbudowala pokoiczek JEzuſowi/ w ſercu ſwoim/
własnie Ex tabulis voluntatis. Toz Baronius, Wielki z Kongregacyi Kardinal/
napiſal O ſwietym Oycu ſwoim/ y naſzym FILIPIE.

18. JADWIGA S., takim w ſercu niebem/ y Bozym palacem. Wyzuka
ſie wſzyſtka z woli ſwojey/ y Bogu wſzyſtke darowala: Dlatego lubo nawiekſze
wywarly ſie na nie utrapienia/ wola Boza ſie ſkladaiac/ w takiey ponoſiela ſkro=
mności/ jakoby jey niedotknely. Poganſtwo Tatarowie/ wſzyſtke Polſke y Sla=
ſko wſkroś mieczem y ogniem puſtoſzeli. Vciekac JADVVIGA S. y z zakonnicami/
na zamek Kroſinſki muſiala: ſkromnieznoſi. Jedynego y kochanego ſyna Hen=
rika/ jedyna wowdowialey ſtarości pociechę/ pozarl jey miecz poganſki/ pod
Legnica zabitego: Vmieraly od zalu y ſerca bolesci z Xienia ſwoia Gertruda/
corka JADVVIGI S., Panny Klaſztoru Trzebnickiego: y ſluſznie/ bo na ſtrate
Oyca y opiekuna ſwojego. A JADVVIGA S.; mowi hiſtoria, zadnych znakow
zalości/ y utrapienia/ niepokazowala: y owſzem rozweſelona w duchu bedac/
podnioſla oczy w niebo/ y rece mowiac; Dzieki tobie czynie/ Panie moy. Vmie=
ra przed tym ſwiety jey malzonek Henrik Barbatus, tak niewymownie caly Kla=

ßtor Trzebnicki ztruchlały iechał/ że niektore osoby jego jako martwe/ mowi historia, od żalu leżały. A JADVVIGA S. bez żadnego płakania/ poczęła je strofować/ mowiąc; Izali sie chcecie sprzeciwić woli Bożey. To wam przinależy siostry naymielße wiedzieć/ kiedy stworziciel czyni zstworzeniem/ jako chce/ wten czas nie trzeba lamentować/ gdyż wßistko czynić co jego wola swieta wolno: y owßem radować sie potrzeba. O błogosławiona Pani/ tak odważne wyrzeczenie sie właśney woli/ tak zgodne zBogiem serce własnie to Camera Omnipotentis Regis. Własnie to niebo ubostwione/ Ex tabulis voluntatis, naydoskonalßym ziednoczeniem z BOGIEM, VV JADVVIDZE S. wystawione.

19. Ja tym kończe. Mają też niebiosa zamkniecie swoie. Stellas claudit quasi
Job 9. sub signaculo mowi Job. whebraizmie obsignat. Coz rozumiecie jako to P. Bog niebiosa y gwiazdy jako pieczecią jaką zamyka? Buldocus powie: Tak snadz jako list pieczecią zamykamy. aby tylko ci wiedzieli contenta jego/ do ktorych należy; Sunt ipsæ stellæ, & omnia cæli lumina, velut characteres, quia in se miranda divinæ potentiæ virtutisq; arcana continent, quæ per varios mirabilesq; effectus, in hæc inferiora innotescunt. Wiec kiedy P. BOG zastanowi influencie gwiazd/ słonca/ aby wnas ziemianach nie sprawowały zdrowia/ urodzaiow/ y inßych łaskawych skutkow/ wten czas to stellas claudit quasi sub signaculo. Niepocießne wiere nieba zawarcie. A jeßcze cieżße/ jeżeli te nieba ubostwione/ swietych mowie/ BOG wniebie jako warte zamknietych/ przi sobie tak trzima/ aby nie spoyzrzeli na ziemie/ aby nie ratowali przyczyną swoią/ ginącego ludu: sadz każdy jakieby to beło nießczescie? Icosci temu podobnego/ wtych opłakanych krajach sie pokazuie. O to powietrze/ że wßystkich stron grasuie. Nietylko Wiedeń/ Praga/ Ołomuniec/ Glac/ y inße wielkie miasta Imperii, pod kosą smierci pustoßeią: ale y wPolßcze Krakow/ już to trzeci raz odrzutnym powietrzem watleie. Iza Oderne Sląsko/ wbliskim z tobą Trzebnico sąsiectwie już gniew ten Boży uczuwa: lekając sie patrzemy/ rychłoli tu wte kraje/ smiertelne strzały gniewu swojeyo BOG zapusci. Ty żywe niebo naße/ JADVVIGO S.; jakoby tego niewidziała: czyliż przeswietna cynosuro naßa/ nie jestes stella clausa, quasi sub signaculo? czylis nie jest zamknietym niebem/ aby na nas niespoyrzała? Wiem/ że grzechy ludzkie/ tey pieczeci na zamkniecie nieba/ BOGV pozyczaią. Czyliż grzechy naße nie zapieczetowały nam JADVVIGI S.? aby znami nie korespondowała/ aby nas przed Bogiem nie ßczyciela/ nie ratowała? Zachoway Boże. A jeżeli tak jest; przestanmy Boga obrażać/ nasladuymy JADVVIGI S., á tak/ wezwana bedzie nam otworzonym/ bedzie ßczodrobliwym niebem.

AMEN.

e nieltors

GA S